

IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE V SLOVENSKIH NEVLADNIH ORGANIZACIJAH

Analiza podatkov iz ankete CRP Velikost, obseg in
vloga neprofitnega sektorja v Sloveniji

Narocnik analize:

UMANOTERA, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj
Ljubljana

Avtorice:

Dr. Andreja Crnak Meglic

Ružica Boškic

Mag. Tatjana Rakar

Dr. Liljana Rihter

Ljubljana, 3.11.2005

KAZALO

I. UVOD	3
II. METODOLOŠKA IZHODIŠČA	4
<i>II. 1. POPULACIJA IN VZOREC</i>	<i>4</i>
<i>II. 2. ZBIRANJE PODATKOV</i>	<i>8</i>
III. ANALIZA REZULTATOV	9
<i>III. 1. VSEBINE ZA KATERE SO SE USPOSABLJALI IN IZOBRAŽEVALI V NEVLADNIH ORGANIZACIJAH</i>	<i>9</i>
<i>III. 2. ŽELJA PO IZOBRAŽEVANJU</i>	<i>12</i>
<i>III. 3. NAJPRIMERNEŠI NACIN USPOSABLJANJA IN IZOBRAŽEVANJA V NEVLADNIH ORGANIZACIJAH</i>	<i>15</i>
<i>III. 4. SPOSOBNOST OZIROMA ZAINTERESIRANOST NEVLADNIH ORGANIZACIJ ZA IZVAJANJE PROGRAMOV IZOBRAŽEVANJA, USPOSABLJANJA IN SVETOVANJA</i>	<i>22</i>
<i>III. 5. IZOBRAŽEVANJA, IZVEDENA V LETU 2004</i>	<i>31</i>
<i>III. 6. POTRDILA O OPRAVLJENEM IZOBRAŽEVANJU</i>	<i>36</i>
IV. SKLEP	37
V. LITERATURA IN VIRI	39
PRILOGA I – TABELE	40
PRILOGA II – VPRAŠANJA IZ ANKETE, KI SO POVEZANA Z USPOSABLJANJEM IN IZOBRAŽEVANJEM V NEVLADNIH ORGANIZACIJAH (V34-V39)	45
PRILOGA III – VPRAŠANJE 36, odgovori pod »drugo« (Najprimernejši nacin usposabljanja in izobraževanja)	48

I. UVOD

V okviru ciljno-raziskovalnega projekta 'Velikost, obseg in vloga neprofitnega sektorja' smo želeli pridobiti najnovejše podatke o nevladnih organizacijah v Sloveniji. Skladno s spreminjajočo se vlogo zasebnih neprofitnih organizacij, ki danes ne glede na majhen obseg razvoja nastopajo kot pomembne producentke storitev na vseh področjih družbene blaginje, narašča tudi pomembnost proučevanja razvoja tovrstnih organizacij tako z stališča njihove vloge v družbi kot proučevanja njihovih značilnosti. Predmet raziskovanja je torej širok spekter organizacij, ki niso niti tržne niti državne, v javnosti pa so označene z različnimi imeni kot so neprofitne, prostovoljne, neodvisne, civilnodružbene, pri nas pa se najpogosteje uporablja izraz nevladne organizacije.

Skupne značilnosti nevladnih organizacij so:

- so zasebne, kar pomeni, da so institucionalno locene od države, oziroma, da so njihovi ustanovitelji zasebne fizične ali pravne osebe;
- so neprofitne, kar pomeni, da je osnovni smisel njihovega obstoja delovanje v splošne družbeno koristne namene;
- so organizacije, kar pomeni, da imajo izoblikovano osnovno organizacijsko strukturo in pravila;
- so prostovoljne, kar pomeni, da članstvo v njih ni zakonsko obvezno, pritegnejo pa večji ali manjši časovni ali denarni vložek prostovoljcev.

Podobna raziskava je bila izvedena že leta 1997. V skoraj desetletnem obdobju od izvedbe prve raziskave je prišlo do različnih sprememb na področju zakonodaje, ki ureja delovanje nevladnega sektorja, financiranja ter sprememb na ravni organizacij samih. Zato obstaja potreba po raziskavi, ki bi s pomočjo primerjalne analize vloge zasebnega neprofitnega sektorja pri nas in v tujini osvežila in dopolnila ugotovitve predhodnih raziskav.

V raziskavi smo skušali ugotoviti, v kakšnih pogojih delujejo nevladne organizacije v Sloveniji danes. V anketnem vprašalniku je bilo vodilnim v nevladnih organizacijah zastavljenih šest vprašanj o izobraževanju (V34 - V39). Namen pricujočega dokumenta je analiza teh vprašanj.

II. METODOLOŠKA IZHODIŠČA

Raziskava je kvantitativna. Zbiranje podatkov je temeljilo na anketnem vprašalniku, ki ga je raziskovalna skupina oblikovala na osnovi že uporabljenega vprašalnika iz leta 1997, z namenom v kar največji meri omogočiti primerljivost podatkov. Nekatera vprašanja – predvsem v zvezi z usposabljanjem in izobraževanjem v organizacijah so bila dodana; določena vprašanja pa smo preoblikovali oz. dopolnili.

II. 1. POPULACIJA IN VZOREC

Populacijo predstavljajo vse nevladne organizacije v Sloveniji, ki so delovale na dan 31.3.2005. Nevladne organizacije v Sloveniji so lahko registrirane kot:

- društva
- ustanove (fundacije)
- privatni zavodi
- zadruge
- cerkvene organizacije
- podjetja za zaposlovanje invalidov.

Njihovo delovanje urejajo različni zakoni in pravilniki, zato tudi delujejo po različnih principih in se srečujejo z raznolikimi ovirami.

Ko smo želeli pridobiti spisek vseh nevladnih organizacijah, smo se srečali s prvo oviro, saj enotnega spiska ni na voljo. Zato smo podatke o številu (in naslovih) nevladnih organizacij pridobivali s pomočjo ustnih in pisnih prošenj na institucije, ki vodijo spiske različnih pravnih oblik nevladnih organizacij:

- spisek društev smo pridobili iz registra društev Ministrstva za notranje zadeve
- spisek ustanov iz registra ustanov Ministrstva za notranje zadeve
- spisek privatnih zavodov iz seznama AJPES
- spisek zadrug s kombinacijo seznama Skupnosti kooperativ in podatkov AJPES
- spisek cerkvenih organizacij s kombinacijo seznama AJPES in seznamov Škofijskih Karitas Koper, Ljubljana in Maribor

- spisek podjetij za zaposlovanje invalidov pa s kombinacijo seznama AJPES ter spiska članic Zavoda invalidskih podjetij Slovenije.

Tako obravnavana populacija obsega naslednje število organizacij:

Tabela 1: Populacija nevladnih organizacij

<i>Populacija</i>	<i>Število</i>	<i>Odstotek</i>
PODJETJA ZA ZAPOSLOVANJE INVALIDOV	136	0,7
CERKVENE ORGANIZACIJE	645	3,2
ZAVODI	449	2,2
USTANOVE	149	0,7
ZADRUGE	22	0,1
DRUŠTVA ¹	19069	93,2
SKUPAJ	20470	100

Ker je naša populacija stratificirana (gre za heterogeno skupino, sestavljeno iz več homogenih delov, ki pa so zelo neenakomerno zastopani) in ker smo želeli z raziskavo identificirati tudi morebitne razlike med organizacijami, ki sodijo v različne skupine pravnih oblik, ter glede na geografsko območje, smo oblikovali večstopenjski vzorec.

V prvi stopnji smo oblikovali samostojen enostavni slučajnostni vzorec iz vsakega stratuma (Sagadin, 2003: 324) t.j. v našem primeru pravne oblike, na tak način, da nam je vsaka pravna oblika predstavljala podpopulacijo. Število enot v vzorcu smo določili tako, da je upoštevan interval zaupanja 95% in stopnja napake +/- 5%.

Tabela 2: Število enot, vključenih v vzorec po posamezni pravni obliki

	<i>Število enot v vzorcu</i>
PODJETJA ZA ZAPOSLOVANJE INVALIDOV	101
CERKVENE ORGANIZACIJE	242
ZAVODI	210
USTANOVE	106
ZADRUGE	22
DRUŠTVA	437
SKUPAJ	1118

¹ V Sloveniji je bilo sicer lani (2004) registriranih 19.246 društev (Taškar, 2005), vendar pa v populacijo nismo zajeli tistih društev, ki so v spisku društev uvrščena pod politična društva ter druga nacionalna in politična društva. Zato je skupno število društev v populaciji nekoliko manjše.

Društva delujejo na zelo raznolikih področjih, zato smo jih v naslednjem koraku razvrstili še na podstratume. Iz spiska društev Ministrstva za notranje zadeve smo društva združevali v področja, ki so v čim večji meri podobna Mednarodni klasifikaciji neprofitnih organizacij (Salomon, Anheier, 1996).

Tako smo oblikovali 14 področij: kultura in umetnost, šport in rekreacija, izobraževanje in raziskovanje, zdravstvo, socialno varstvo, varstvo okolja, zaščita rastlin in živali, razvoj lokalne skupnosti, pravno svetovanje in zagovorništvo, mednarodno sodelovanje in povezovanje, poslovno, poklicno in stanovsko združevanje, interesno združevanje družbenih skupin, požarno varstvo in zaščita pred naravnimi nesrečami, drugo. Omeniti velja, da določenih organizacij vse upravne enote v Sloveniji ne uvrščajo pod isto kategorijo: npr. Društvo Sožitje je v UE Ajdovščina (in tudi v večini UE) uvrščeno v skupino Invalidska društva, medtem ko je v UE Domžale uvrščeno pod 'Društva obolelih'. Zato se lahko zgodi, da vsa področja, ki smo jih želeli preučiti po različnih regijah ne pokrivajo popolnoma podobnih organizacij.

V populaciji društev smo prešteli število enot v posameznem stratumu (t.j. področju) ter izračunali delež zastopanih društev. Na tej osnovi smo poskušali oblikovati stratificiran proporcionalni vzorec (iz vsakega stratuma izberemo v vzorec toliko enot, da je delež teh enot enak deležu v populaciji). Vendar bi na tak način bilo zastopanih le malo število enot iz določenega področja delovanja, zato smo se odločili, da vzorec korigiramo na ta način, da v primeru, da je odstotek zastopanosti določenega področja manjši od 5%, v vzorec vključimo 15 enot; če pa je odstotek zastopanosti določenega področja med 5% in 10%, pa vključimo v vzorec 30 enot.

Tabela 3: Stratificiran vzorec društev po področjih

<i>Področje</i>	<i>Število</i>	<i>Odstotek</i>	<i>Število v vzorcu</i>	<i>Korekcija vzorca</i>
Kultura in umetnost	2730	14,3	54	55
Šport in rekreacija	6882	36,1	136	137
Izobraževanje in raziskovanje	0	0,0	0	0
Zdravstvo	455	2,4	9	15
Socialno varstvo	706	3,7	14	15
Varstvo okolja	157	0,8	3	15
Zaščita rastlin in živali	1292	6,8	26	30
Razvoj lokalne skupnosti (stanovanjsko področje, turistični razvoj, zaposlovanje in usposabljanje)	1041	5,5	21	30
Pravno svetovanje in zagovorništvo	42	0,2	1	15
Mednarodno sodelovanje in povezovanje	0	0,0	0	0
Poslovno, poklicno in stanovsko združevanje	1780	9,3	35	35
Interesno združevanje družbenih skupin	1316	6,9	26	30
Požarno varstvo in zaščita pred naravnimi nesrečami	1510	7,9	30	30
Drugo	1158	6,1	23	30
	19069	100,0	377	437

V zadnji stopnji smo vse pravne oblike organizacij in vsa področja delovanja društev razdelili še na stratumе po območjih, na katerih so registrirana. Pri tem smo vse organizacije iz posamezne pravne oblike in posameznega področja delovanja društva razvrstili po območjih na tak način, da smo vse, ki imajo poštno številko, ki se začne z 1_ _ _, uvrstili v območje 1000; vse, ki imajo poštno številko, ki se začne z 2_ _ _, smo uvrstili v območje 2000; in tako naprej do številke 9_ _ _ in območja 9000.

Iz vsakega stratumа po regijah smo izbrali slučajnostni vzorec s pomočjo računalniškega programa Excel oz. funkcije RAND(), ki vsaki enoti v populaciji določi slučajnostno vrednost. Enote s slučajnostnimi vrednostmi smo uredili od najmanjše do največje in v vzorec po vrsti vključili toliko enot, kot je razvidno iz zgornje tabele.

II. 2. ZBIRANJE PODATKOV

Na terenu je zbiranje podatkov potekalo junija in julija 2005. Organizacije smo že vnaprej obvestili o namenu anketiranja in jim poslali t.i. predvprašalnik, da so lahko že pred obiskom anketarja poskrbeli za zbiranje predvsem finančnih podatkov, ki so jih nato posredovali anketarju.

Precej težav so imeli anketarji z dostopom do nekaterih organizacij (društva), ker v telefonskih imenikih ni bilo telefonskih števil in so morali neposredno poiskati lokacijo, kjer pa so v precejšnjem odstotku primerov ugotovili, da organizacije ni več oz. da nihče ne ve zanjo. V teh primerih so nas zaprosili za nadomestno organizacijo. Tako smo jim tekom anketiranja dodelili 145 nadomestnih organizacij. Ugotovili smo, da na nekaterih področjih kar velik odstotek organizacij, ki smo jih glede na razpoložljive sezname populacije vključili v vzorec, ne obstaja več. Če bi te rezultate posplošili na celotno populacijo, lahko sklepamo, da so sezname organizacij precej nepopolni.

Tudi med obstoječimi organizacijami je bilo kar precej zavrnitev in tako je bila dejanska realizacija vzorca naslednja:

Tabela 4: Realizacija vzorca

	<i>Število enot v vzorcu</i>	<i>Število dejansko anketiranih</i>	<i>Realizacija vzorca (%)</i>
PODJETJA ZA ZAPOSLOVANJE INVALIDOV	101	58	57,4%
CERKVENE ORGANIZACIJE	242	155	64,0%
ZAVODI	210	93	44,2%
USTANOVE	106	69	65,1%
ZADRUGE	22	7	31,8%
DRUŠTVA	437	251	57,4%
DRUGO		15	
SKUPAJ	1118	648	58%

Ker je bilo anketiranih zadrug zelo malo, smo jih pri obdelavi vključili v kategorijo drugo, kamor smo uvrstili vse ostale oblike, ki glede na odgovore niso sodile v nobeno od navedenih kategorij.

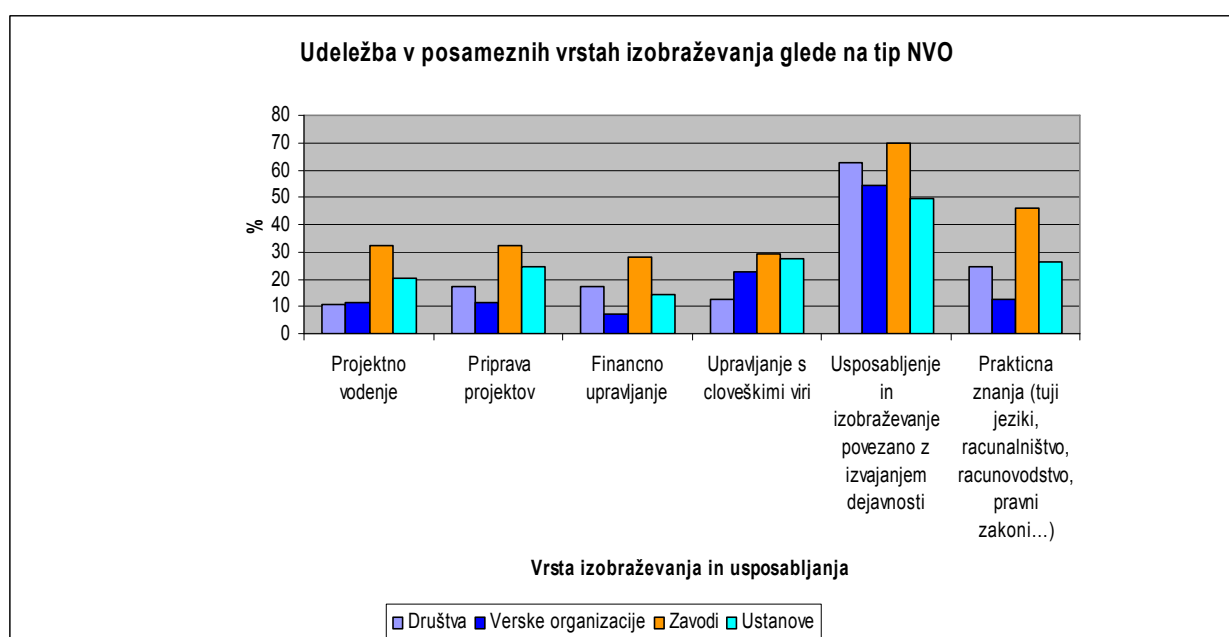
III. ANALIZA REZULTATOV ANKETE – DELA O USPOSABLJANJU IN IZOBRAŽEVANJU

III. 1. VSEBINE ZA KATERE SO SE USPOSABLJALI IN IZOBRAŽEVALI V NEVLADNIH ORGANIZACIJAH

Najpogostejša oblika usposabljanja in izobraževanja nevladnih organizacij v zadnjih petih letih je bila neposredno povezana z vsebino dejavnosti, ki jo izvajajo in za katere so bile ustanovljene. Udeležbo v takšnih oblikah usposabljanja in izobraževanja je potrdilo skoraj 60% nevladnih organizacij. Četrtnina nevladnih organizacij (25,1%), se je udeleževala izobraževanja in usposabljanj na katerih so pridobivali prakticna znanja (tuji jeziki, racunalništvo...) in petina izobraževanja in usposabljanj na katerih so pridobivali znanja in veščine za upravljanje s cloveškimi viri (19,7%) ter za pripravo projektov (19,3%).

V najmanjši meri so se nevladne organizacije odločale za izobraževanje in usposabljanje za projektno vodenje (15,9%) in financno upravljanje (15,3%). (Priloga: Tabela 5).

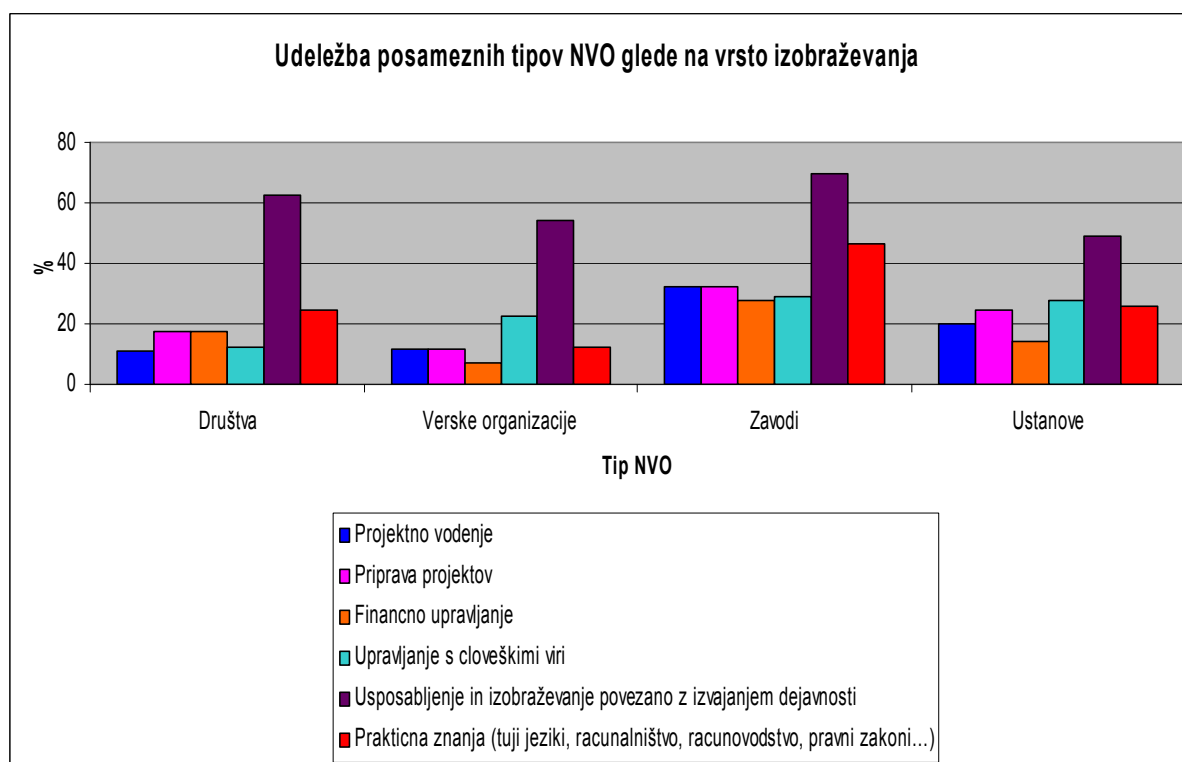
Slika1: Udeležba v posameznih vrstah izobraževanja glede na tip NVO

V pogostosti udeležbe v vseh vrstah izobraževanja in usposabljanj izstopajo predvsem zavodi. Kar 70% zavodov se udeležuje izobraževanj in usposabljanj povezanih z njihovo dejavnostjo; slaba polovica (46,2%) programov za pridobivanje praktičnih znanj in približno tretjina izobraževanj oz. usposabljanj za projektno vodenje (32,3%), pripravo projektov (32,3%), finančno upravljanje 28%) in upravljanje s cloveškimi viri (29%).

Pogostejši udeleženci izobraževanj in usposabljanj so tudi ustanove. Ustanove se pogosteje kot nevladne organizacije v povprečju odločajo za izobraževanje in usposabljanje za upravljanje s cloveškimi viri (27,5%), praktična znanja (26,1%), pripravo projektov (24,6%), in projektno vodenje. (20,3%).

Slika 2: Udeležba posameznih tipov NVO glede na vrsto izobraževanja

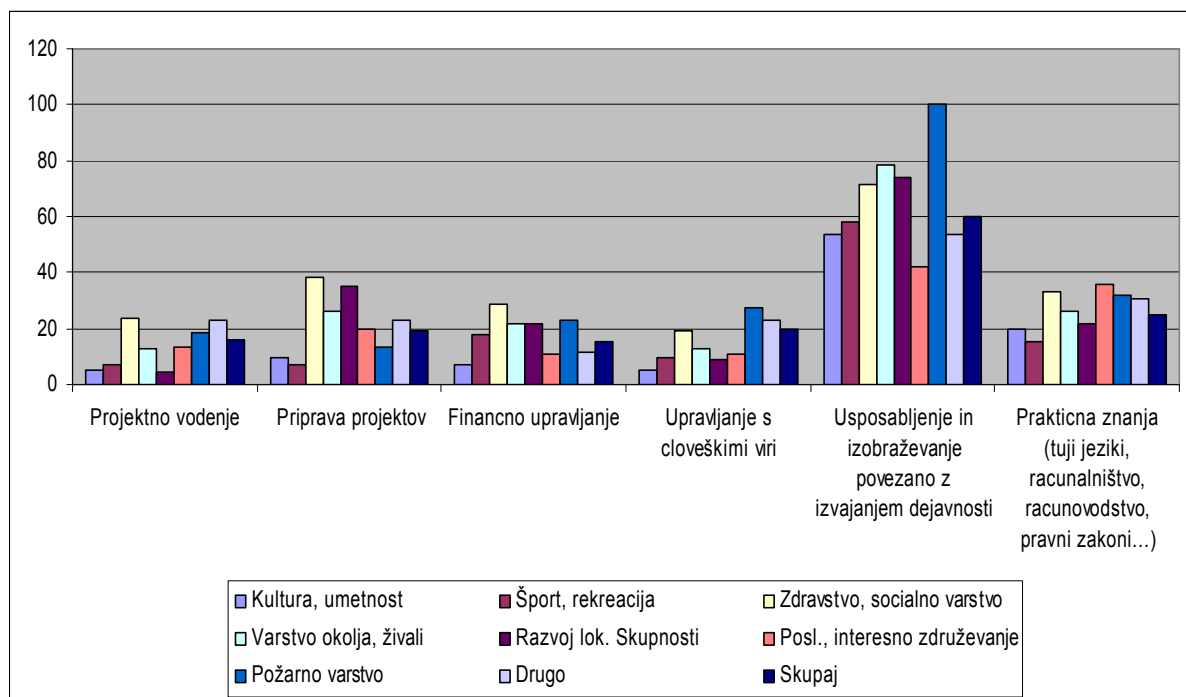

Društva se v visokem deležu (62,5%) udeležujejo zgolj izobraževanj in usposabljanj povezanih z njihovo osnovno dejavnostjo. Programov izobraževanja in usposabljanja za pridobivanje praktičnih znanj se je v zadnjih petih letih udeležila ¼ društev

(24,3%), programov za pridobivanje znanj o pripravi projektov ter finančnem upravljanju pa nekaj več kot 17% društev. V najmanjši meri so se društva udeleževala izobraževanj in usposabljanj o projektnem vodenju (10,8%) in upravljanju s cloveškimi viri (12,4%).

Ker društva predstavljajo največji del nevladnih organizacij (95%) smo analizirali tudi ali in v čem se kažejo razlike v udeležbi v posameznih vrstah izobraževanja in usposabljanj glede na vrsto dejavnosti, ki jo opravljajo. Podatki kažejo, da se usposabljanja in izobraževanja za projektno vodenje (23,8%), pripravo projektov (38,1%) in finančno upravljanje (28,6%) v opazno nadpovprečnem deležu udeležujejo predvsem društva, ki delujejo na področju zdravstva in socialnega varstva. Društva, ki delujejo na področju požarnega varstva pa se v visoko nadpovprečnih deležih udeležujejo izobraževanja in usposabljanja za dejavnost, ki jo izvajajo (100%) in za upravljanje s cloveškimi viri (27,3%). Med društvi, ki se večine vrst izobraževanj in usposabljanj udeležujejo v najmanjši meri, izstopajo predvsem društva, ki delujejo na področju kulture in umetnosti ter športa. (Priloga: Tabela 6)

Slika 3: Udeležba društev, ki delujejo na posameznih področjih v vrstah izobraževanja

Med vsemi tipi nevladnih organizacij so se izobraževanja in usposabljanja najmanj udeleževale verske organizacije. Tako kot smo to ugotavljali za druge tipe nevladnih organizacij, so se te organizacije sicer najpogosteje udeleževale izobraževanja in usposabljanj, ki so bila povezana z njihovo dejavnostjo (54,2%). Dobra petina (22,6%), pa se jih je udeleževala tudi programov za pridobivanje znanj pri upravljanju s cloveškimi viri. Drugih oblik izobraževanja in usposabljanja so se udeleževale le redke cerkvene organizacije (nekaj vec kot 10%).

III. 2. ŽELJA PO IZOBRAŽEVANJU

V nadaljevanju smo nevladne organizacije povprašali kakšne vrste izobraževanja in usposabljanj bi si želele. Anketiranci so ocenjevali željo po posameznih vrstah izobraževanja na podlagi petstopenjske lestvice, pri cemer je ocena 1 predstavljala najmanj zeleno in ocena 5 najbolj zeleno obliko izobraževanja oziroma usposabljanja.²

Tudi v izražanju želja po posameznih vrstah izobraževanja in usposabljanja se je potrdilo, da so najbolj zelena oblika (povprečna ocena na petstopenjski lestvici je bila 4,16) programi, ki nevladne organizacije izobražujejo o temah, ki so povezane z izvajanjem njihove osnovne dejavnosti. Nekoliko intenzivneje so nevladne organizacije izražale željo po izobraževanju in usposabljanju za pridobivanje praktičnih znanj (povprečna ocena 3,55), upravljanje s cloveškimi viri (povprečna ocena 3,45) in pripravo projektov (povprečna ocena 3,45). Najmanjšo željo so nevladne organizacije izražale po izobraževanju in usposabljanju za projektno vodenje (povprečna ocena 3,24) in finančno upravljanje (povprečna ocena 3,19). (Priloga: Tabela 7).

² Vprašanje: V kolikšni meri se želite izobraževati za navedene vsebine?

Možni odgovori:

0- si ne želimo,

1-si želimo v zelo mali meri,

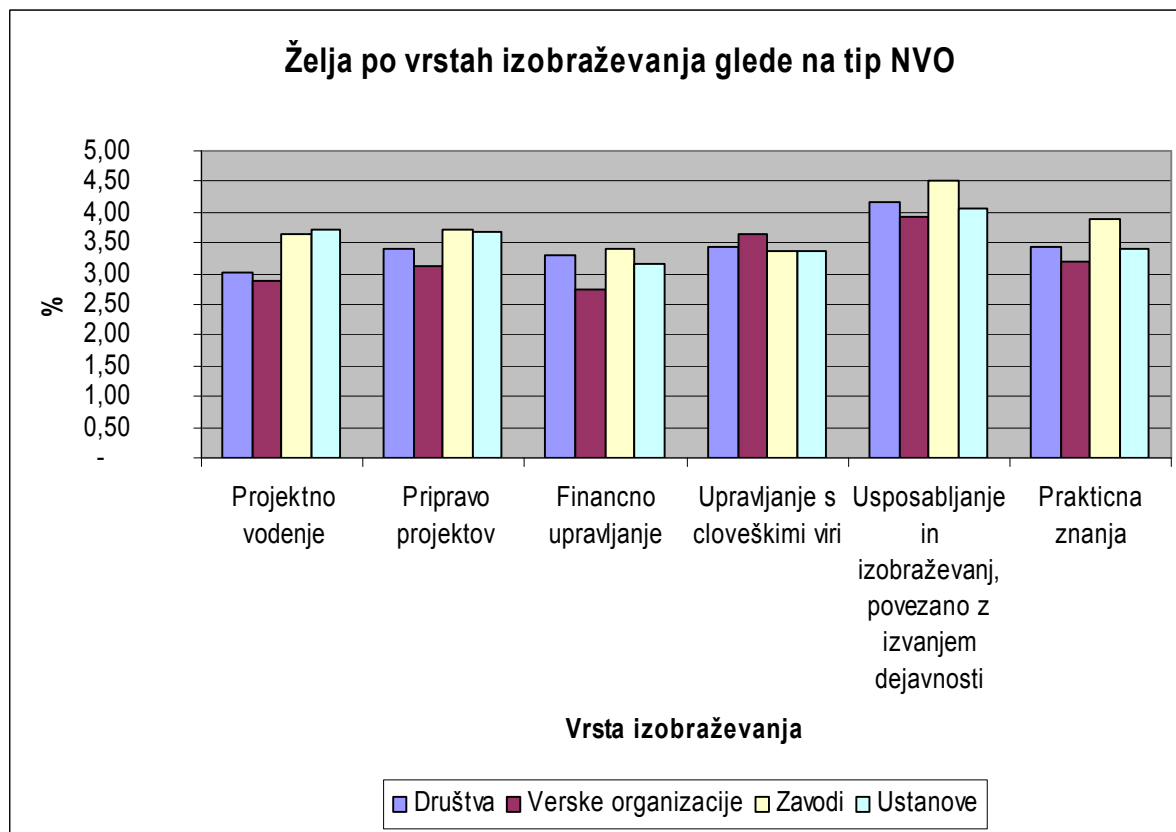
2-si želimo v mali meri,

3-si želimo srednje,

4- si želimo v veliki meri,

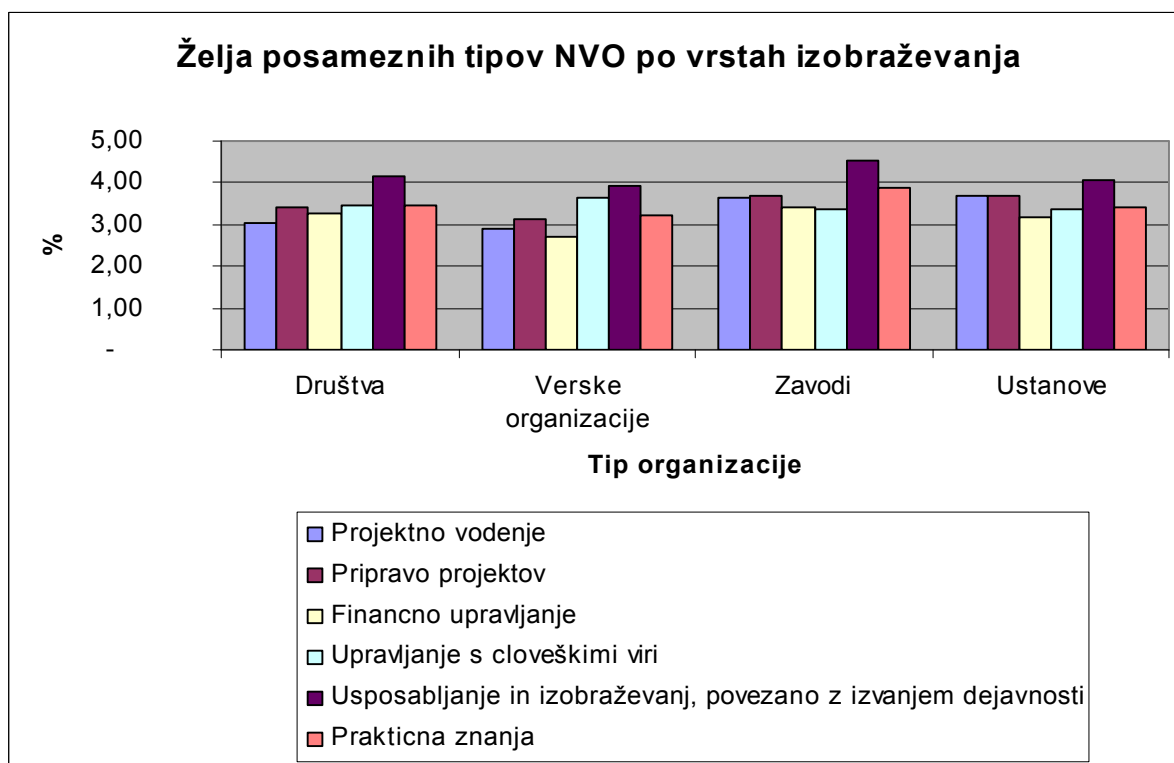
5-si želimo v zelo veliki meri.

Slika 4: Želja po vrstah izobraževanja glede na tip NVO

Glede na želje po vrstah izobraževanja se nevladne organizacije med seboj razlikujejo v manjši meri kot po tem, v kolikšni meri so se jih v preteklosti dejansko udeleževale. Željo po večini oblik izobraževanja in usposabljanja (ocena nad povprečno vrednostjo za vse nevladne organizacije), najmočneje izražajo zavodi in ustanove. Le-ti izražajo nadpovprečne ocene v želji po izobraževanju in usposabljanju o projektnem vodenju, pripravi projektov, usposabljanju in izobraževanju povezanemu z dejavnostjo nevladne organizacije in za pridobivanje praktičnih znanj.

Slika 5: Želja posameznih tipov NVO po vrstah izobraževanja

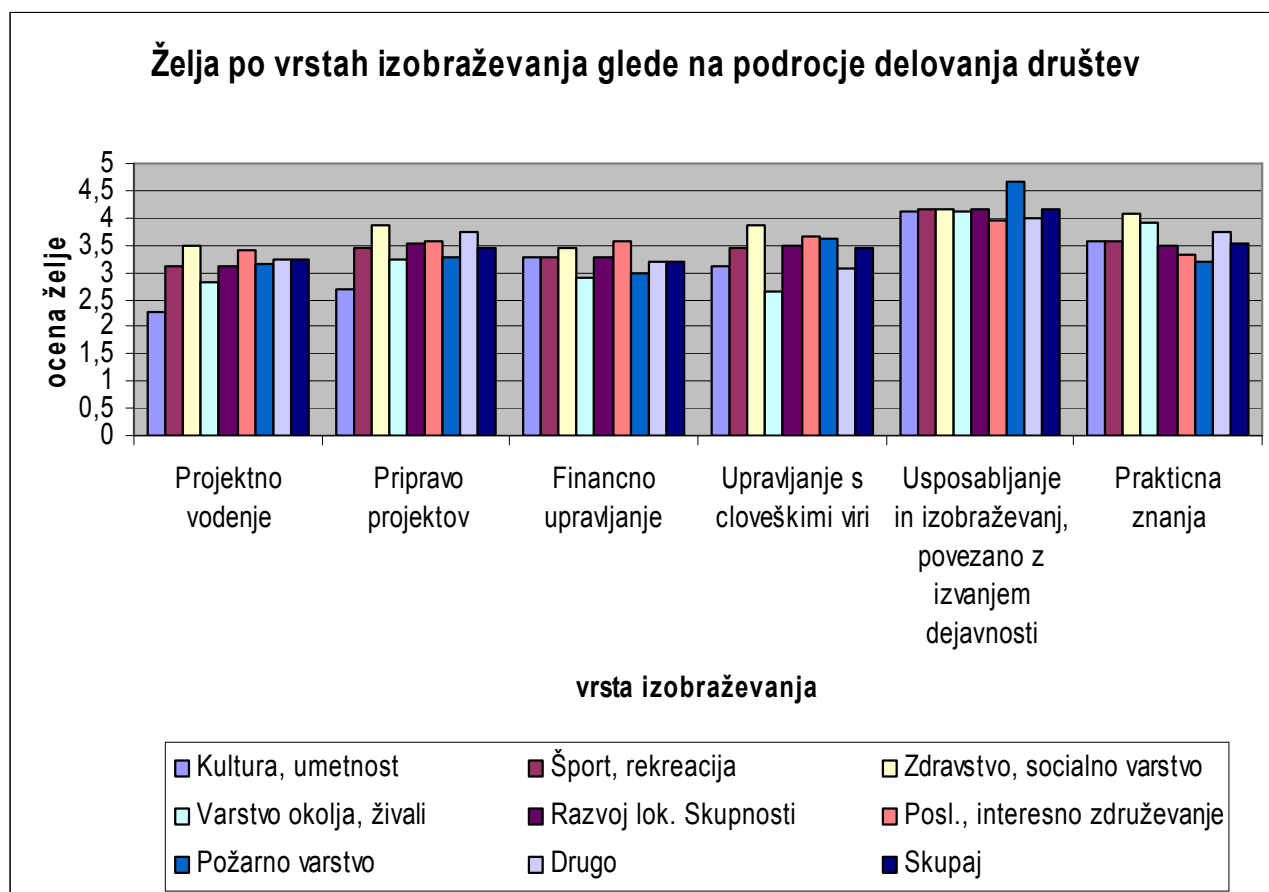
Za zavode dalec najbolj željeno obliko izobraževanja predstavljajo programi usposabljanj za dejavnost, ki je povezana z njihovim delovanjem (4,52). Mocno željo izražajo tudi po izobraževanju in usposabljanju za prakticna znanja (3,89). Glede na to, da zavodi kar 34% svojih prihodkov pridobijo na podlagi odobrenih projektov, ki jih prijavljajo na javne razpise v Sloveniji ali izven nje (EU, druge države), je razumljivo, da izražajo tudi veliko željo po izobraževanju in usposabljanju za pripravo projektov (3,70) in projektno vodenje (3,63). S podpovprečno oceno pa so izrazili željo po izobraževanju in usposabljanju za upravljanje s cloveškimi viri (3,36).

Ustanove nadpovprečno zanimanje izražajo predvsem za izobraževanje in usposabljanje za projektno vodenje (3,70) in pripravo projektov (3,67), kar je verjetno povezano z nacini njihovega pridobivanja sredstev za izvajanje dejavnosti. Tudi te organizacije velik del (cetrtno sredstev) pridobijo na podlagi projektov, ki jih prijavijo na razpise v državi ali izven nje (EU, druge države).

Poleg programov izobraževanja in usposabljanja na področjih, ki zadevajo njihovo osnovno dejavnost (4,17), društva največjo željo izražajo po programih izobraževanja in usposabljanja za praktična znanja, upravljanje s človeškimi viri (3,45) in za pripravo projektov (3,40).

Analiza želja društev po vrstah izobraževanja glede na področje njihovega delovanja kaže, da največjo željo po večini vrst izobraževanja izražajo društva, ki delujejo na področju zdravstva in socialnega varstva. V nadpovprečnem deležu izražajo željo po izobraževanju in usposabljanju za večino področij izobraževanja in usposabljanja (projektno vodenje, pripravo projektov, upravljanje s človeškimi viri in za praktična znanja) tudi društva, ki delujejo na področju poslovnega in interesnega združevanja. Najmanjši interes po večini vrst izobraževanja izražajo društva, ki delujejo na področju varstva živali in okolja ter društva, ki delujejo na področju kulture in umetnosti.

Slika 6: Želja po vrstah izobraževanja glede na področje delovanja društev

Najmanjšo željo po izobraževanju in usposabljanju izražajo verske organizacije. Poleg izobraževanja in usposabljanja v zvezi z dejavnostjo, ki jo izvajajo (3,94) najmočnejši interes izražajo po programih, ki bi jih usposabljali za upravljanje s cloveškimi viri (3,64).

S križanjem obeh spremenljivk (udeležba v posameznih vrstah izobraževanja ter želja po izobraževanju) s številom zaposlenih in stopnjo izobrazbe zaposlenih v nevladnih organizacijah, smo skušali ugotoviti ali omenjeni neodvisni spremenljivki (število zaposlenih in stopnja njihove izobrazbe) vplivata na odgovore anketirancev. Navkljub postavljeni hipotezi, da večje število zaposlenih in višja stopnja izobrazbe vplivata tako na dejansko udeležbo v posameznih vrstah izobraževanja kot na izraženo željo po izobraževanju, nam izvedena analiza (merjenje Pearsonovega korelacijskega koeficienta) povezave med navedenimi spremenljivkami ni potrdila.

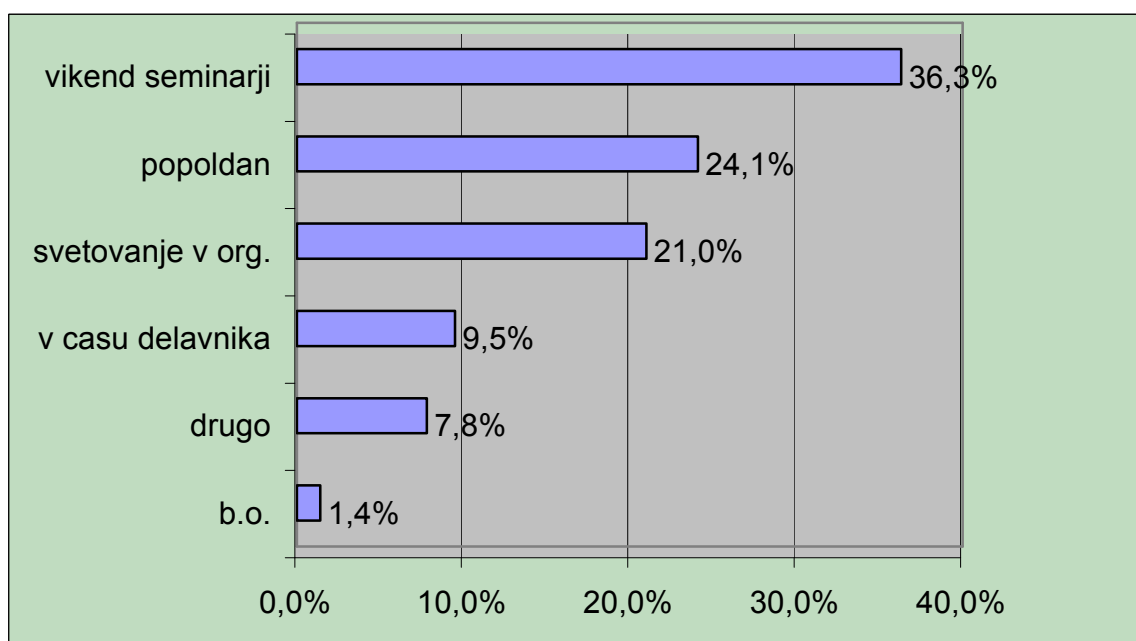
III. 3. NAJPRIMERNEJŠI NACIN USPOSABLJANJA IN IZOBRAŽEVANJA V NEVLADNIH ORGANIZACIJAH

Vodilne v nevladnih organizacijah smo v sklopu vprašanj o usposabljanju in izobraževanju v nevladnih organizacijah povprašali kakšen nacin usposabljanja in izobraževanja bi bil najbolj primeren v njihovi organizaciji. Pri tem je bil možen le en odgovor, tako, da so morali anketiranci med ponujenimi odgovori izbrati res le tisti nacin usposabljanja in izobraževanja, ki se jim zdi v njihovi organizaciji najprimernejši. V kolikor med ponujenimi odgovori (klasicno izobraževanje v casu delavnika, vikend seminarji, seminarji v popoldanskem casu, svetovanje v vaši organizaciji) niso našli najprimernejšega nacina usposabljanja in izobraževanja v njihovi organizaciji so lahko pod »drugo« navedli nacin izobraževanja, ki jim najbolj ustreza.

Analiza odgovorov anketiranih v vseh nevladnih organizacijah, ki so bile vključene v vzorec pokaže, da se predstavnikom nevladnih organizacij zdijo najprimernejši nacin usposabljanja in izobraževanja v njihovih organizacijah vikend seminarji (takšno izobraževanje si želi 36,3% anketirancev), kot drugi najprimernejši nacin

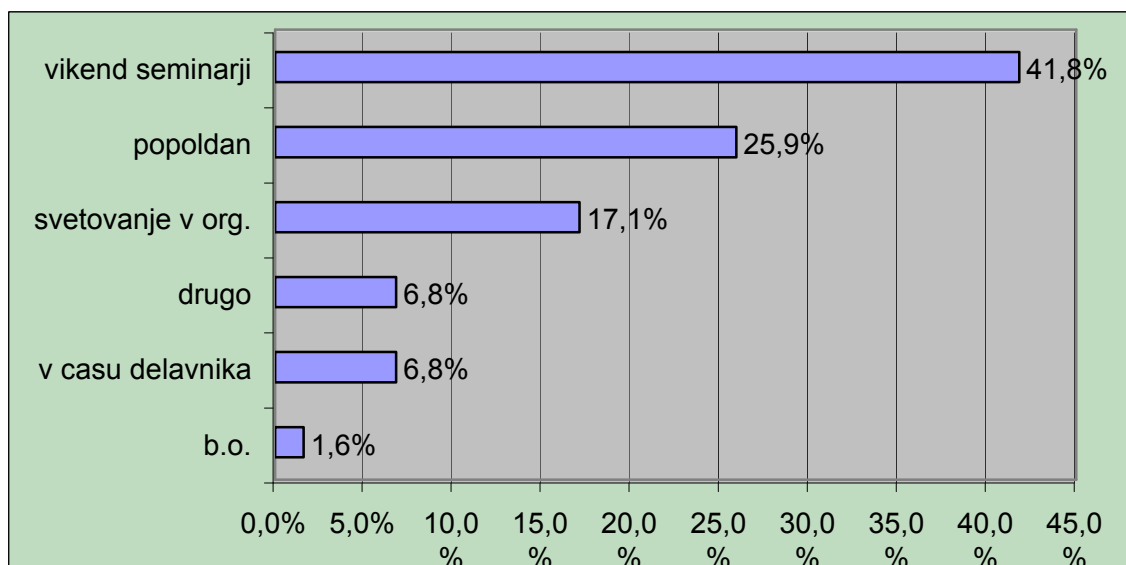
izobraževanje so anketiranci izbrali seminarje v popoldanskem času (24,1%), sledi svetovanje v organizaciji (21,0%), klasično izobraževanje v času delavnika pa se predstavnikom nevladnih organizacij zdi najmanj primeren način izobraževanja, takšno izobraževanje se zdi primerno le 9,5% anketiranih. 7,8% anketiranih je izbralo odgovor drugo (kjer so večinoma navajali, da se jim nobeden izmed naštetih načinov usposabljanja in izobraževanja ne zdi primeren ali pa, da si usposabljanja in izobraževanja ne želijo oz. ga ne potrebujejo). 1,4% izprašanih na to vprašanje ni odgovorilo.

Slika 7: Najprimernejši način usposabljanja in izobraževanja v nevladnih organizacijah

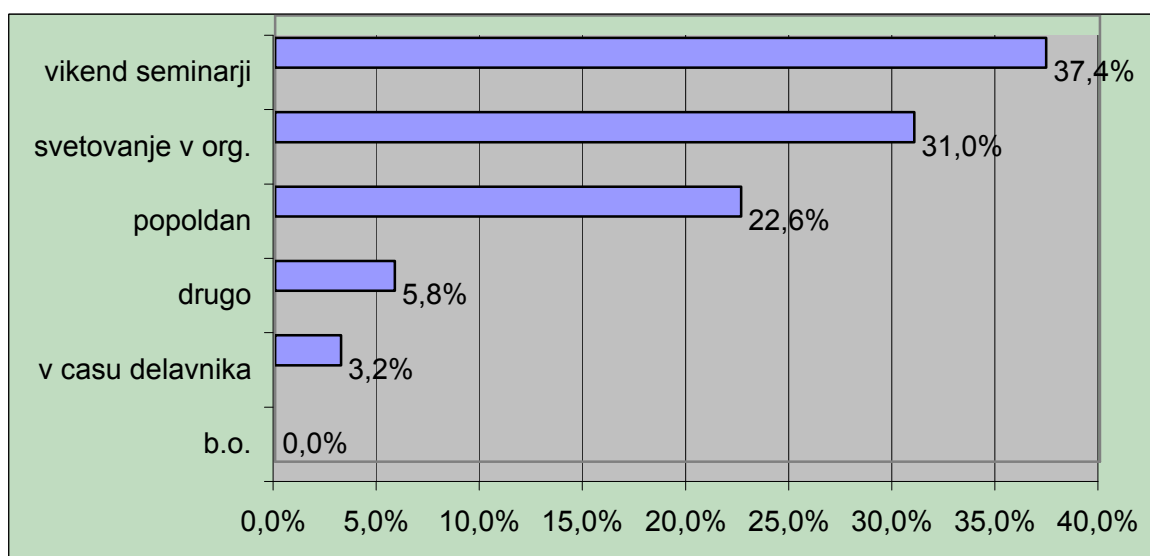
Odgovori o najprimernejšem načinu usposabljanja in izobraževanja v nevladnih organizacijah se razlikujejo glede na posamezne tipe organizacij, ki so bile vključene v raziskavo (društva, verske organizacije, zavodi, ustanove).

Slika 8: Najprimernejši način usposabljanja in izobraževanja v društvih

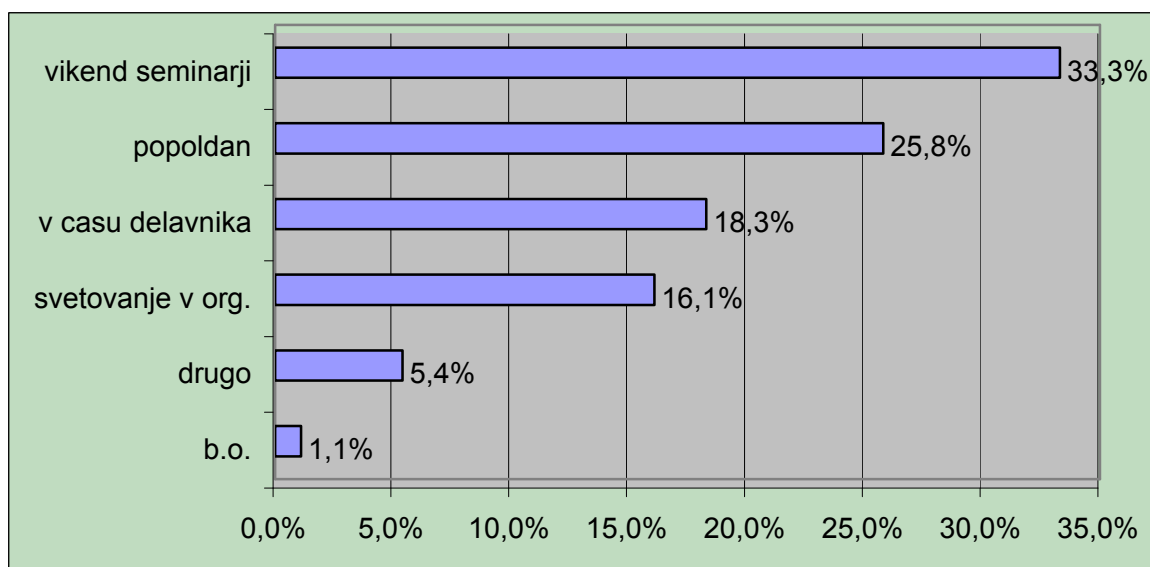
V društvih se jim zdi najbolj primeren način usposabljanja in izobraževanja v obliki vikend seminarjev (takšnega mnenja je velika večina izprašanih 41,8%), drugi najprimernejši način usposabljanja in izobraževanja so seminarji v popoldanskem času (25,9% izprašanih), sledi svetovanje v organizaciji (17,1% izprašanih), klasično izobraževanje v času delavnika pa se zdi primerno le 6,8% izprašanih. 6,8% izprašanih je izbralo odgovor drugo, 1,6% izprašanih v društvih pa na ta odgovor ni odgovorilo.

Slika 9: Najprimernejši način usposabljanja in izobraževanja v verskih organizacijah

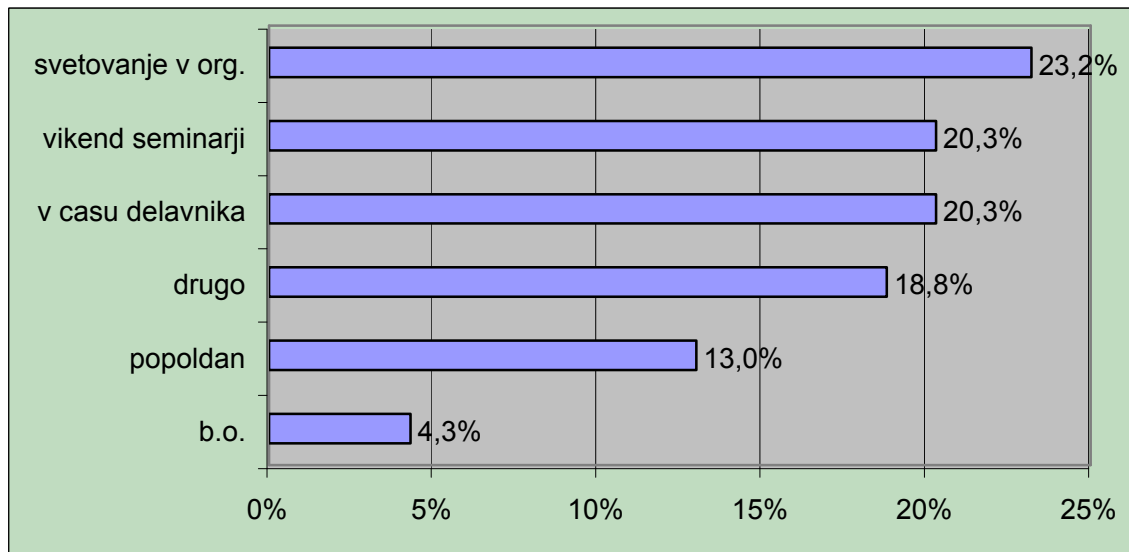
V verskih organizacijah prav tako menijo, da je najprimernejši način usposabljanja in izobraževanja v obliki vikend seminarjev (37,4% izprašanih), drugi najprimernejši način usposabljanja in izobraževanja se jim zdi svetovanje v organizaciji (31,0% izprašanih), sledijo seminarji v popoldanskem času (22,6% izprašanih), najmanj primerno pa se jim zdi klasično izobraževanje v času delavnika (le-to se zdi primerno le 3,2% izprašanih). 5,8 % izprašanih je izbralo odgovor drugo (odgovori v Prilogi III, na str. 48).

Slika 10: Najprimernejši način usposabljanja in izobraževanja v zavodih

V zavodih tudi menijo, da je najprimernejši način usposabljanja in izobraževanja v njihovih organizacijah v obliki vikend seminarjev (33,3% izprašanih), drugi najprimernejši način usposabljanja in izobraževanja so seminarji v popoldanskem času (25,8% izprašanih), bolj primerno kot v društvih in verskih organizacijah se jim zdi tudi klasično izobraževanje v času delavnika (18,3% izprašanih), 16,1% izprašanih v zavodih pa meni, da je najprimernejši način usposabljanja in izobraževanja svetovanje v organizaciji. 5,4% izprašanih je izbralo odgovor drugo, 1,1% izprašanih v zavodih na ta odgovor ni odgovorilo.

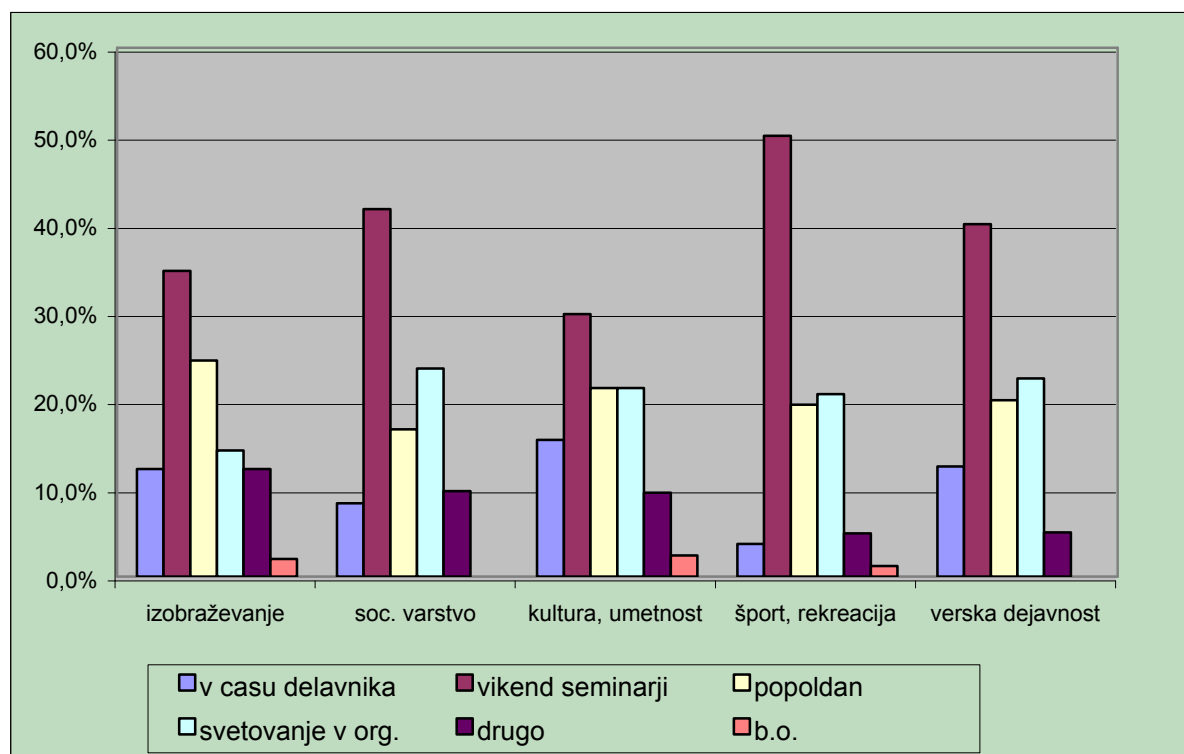
Slika 11: Najprimernejši način usposabljanja in izobraževanja v ustanovah

Pri odgovorih o najprimernejšem načinu usposabljanja in izobraževanja v organizacijah od ostalih tipov organizacij nekoliko odstopajo ustanove, kjer menijo, da je najbolj primeren način usposabljanja in izobraževanja svetovanje v organizaciji (takšnega mnenja je 23,3% anketiranih) in enak odstotek vprašanih si želi izobraževanje v času delavnika (20,3% anketiranih) in v času vikend seminarjev (20,3% anketiranih). Najmanj primerni se jim zdijo seminarji v popoldanskem času (to se zdi primerno le 13,0% izprašanih). 18,8% izprašanih v ustanovah je izbralo odgovor drugo, 4,3% izprašanih pa na to vprašanje ni odgovorilo.

Ce podrobneje pogledamo podatke o najprimernejšem načinu usposabljanja in izobraževanja v nevladnih organizacijah, glede na njihovo primarno dejavnost oziroma primarno področje delovanja, med nevladnimi organizacijami ni bistvenih razlik. Spodnji podatki se nanašajo na primarna področja delovanja nevladnih organizacij, ki jih je kot svojo primarno dejavnost označilo 40 ali več organizacij v raziskavi. Ta področja delovanja, ki pomenijo različne vrste nevladnih organizacij, so: izobraževanje, socialno varstvo, kultura in umetnost, šport in rekreacija ter verska dejavnost.

Slika 12: Najprimernejši način usposabljanja in izobraževanja v nevladnih organizacijah glede na področje delovanja organizacij

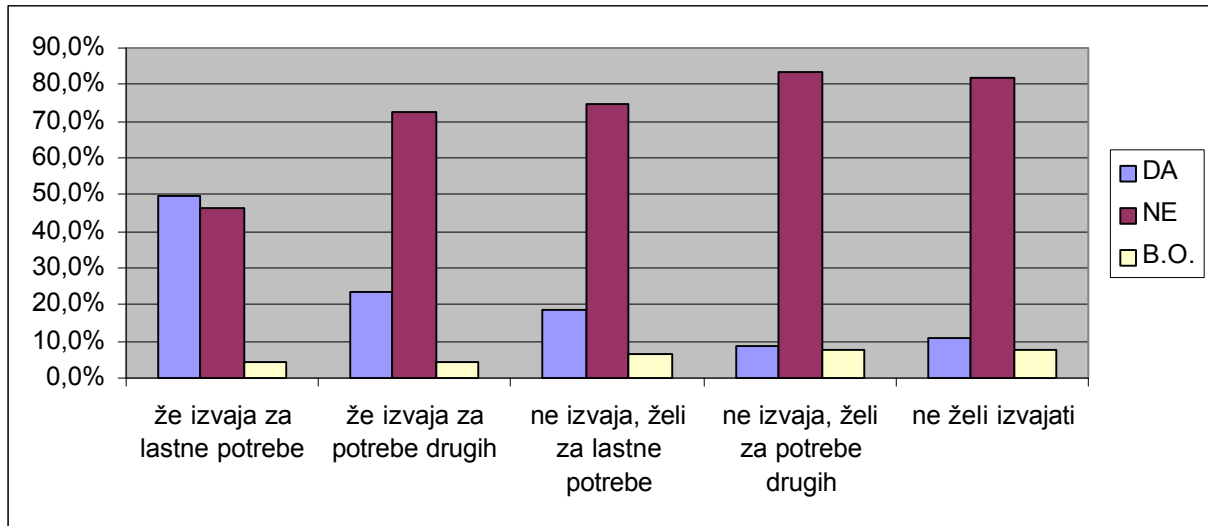
Vse nevladne organizacije so ne glede na primarno področje delovanja kot najprimernejši način izobraževanja in usposabljanja v organizaciji izpostavile vikend seminarje (izobraževanje v obliki vikend seminarjev se zdi najprimernejše organizacijam, ki delujejo na področju športa in rekreacije (50% izprašanih); sledijo organizacije, ki delujejo na področju socialnega varstva (41,7% izprašanih); v organizacijah, ki delujejo na področju verske dejavnosti se zdi takšen način izobraževanja najprimernejši 40% izprašanih, v organizacijah, ki delujejo na področju izobraževanja tako meni 34,7% izprašanih; v organizacijah, ki delujejo na področju kulture in umetnosti pa je takšnega mnenja 29,8% izprašanih). Vsem organizacijam ne glede na področje delovanja se zdi najmanj primeren način usposabljanja in izobraževanja klasično izobraževanje v času delavnika (takšen način izobraževanja se zdi primeren 15,5% izprašanim v organizacijah na področju kulture in umetnosti, 12,5% izprašanim v organizacijah na področju verske dejavnosti, 12,2% izprašanim v organizacijah na področju izobraževanja in le 8,3% izprašanim v organizacijah na področju socialnega varstva). Način usposabljanja in izobraževanja v obliki

seminarjev v popoldanskem času ali svetovanja v organizacijah si večinoma želijo v enaki meri kot drugo možnost v organizacijah na področju kulture in umetnosti, športa in rekreacije ter verske dejavnosti. V organizacijah na področju izobraževanja so kot drugi najprimernejši način izobraževanja izpostavili seminarje v popoldanskem času (24,5% izprašanih), v organizacijah na področju socialnega varstva pa so kot drugi najprimernejši način usposabljanja in izobraževanja izpostavili svetovanje v organizaciji (23,6% izprašanih).

III. 4. SPOSOBNOST OZIROMA ZAINTERESIRANOST NEVLADNIH ORGANIZACIJ ZA IZVAJANJE PROGRAMOV IZOBRAŽEVANJA, USPOSABLJANJA IN SVETOVANJA

Predstavnike nevladnih organizacij smo nadalje povprašali ali so v organizacijah sposobni oziroma zainteresirani izvajati programe izobraževanja, usposabljanja in svetovanja. Anketiranci so pri odgovoru na to vprašanje na ponujene odgovore (»naša organizacija te programe že izvaja za potrebe svoje organizacije«, »naša organizacija te programe že izvaja za potrebe drugih organizacij«, »naša organizacija ne izvaja teh programov, si jih pa želi izvajati za lastne potrebe«, »naša organizacija ne izvaja teh programov, si jih pa želi izvajati za potrebe drugih NVO«, »naša organizacija ne želi izvajati tovrstnih programov«, »drugo, kaj...«), odgovarjali z da ali ne. Podatki za vse nevladne organizacije skupaj so prikazani v spodnjem grafu.

Slika 13: Spособnost in zainteresiranost nevladnih organizacij za izvajanje programov izobraževanja, usposabljanja in svetovanja

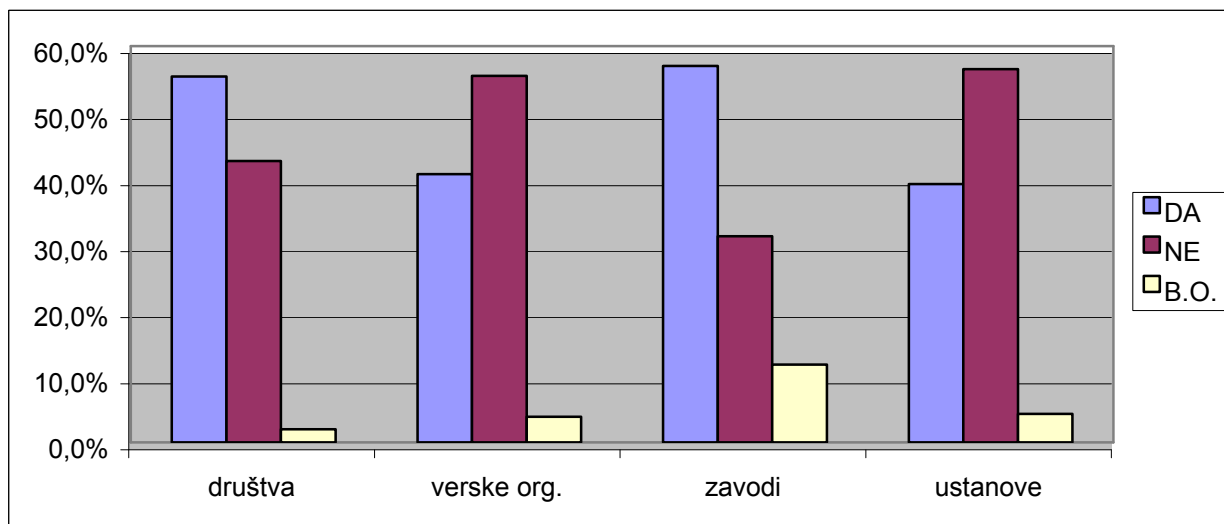

Iz analize odgovorov predstavnikov vseh nevladnih organizacij vključenih v raziskavo sledi ugotovitev, da več kot polovica nevladnih organizacij programe izobraževanja, usposabljanja in svetovanja za potrebe svoje organizacije že izvaja. Na to vprašanje je odgovorilo pritrdilno 49,3% izprašanih, negativno je odgovorilo 46,4% izprašanih, na vprašanje ni odgovorilo 4,2% izprašanih. Za potrebe drugih organizacij takšne programe izvaja le 23,4% nevladnih organizacij, medtem ko jih 72,4% takšnih programov za potrebe drugih organizacij ne izvaja. Na to trditev ni odgovorilo 4,2% izprašanih. 18,8% je takšnih, ki programov izobraževanja in usposabljanja ne izvajajo, si jih pa želijo izvajati za lastne potrebe, 8,8 % pa takšnih, ki tovrstnih programov ne izvajajo, si jih pa želijo izvajati za potrebe drugih organizacij. Le 10,8% izprašanih je na ponujeni odgovor »naša organizacija ne želi izvajati tovrstnih programov« odgovorilo pritrdilno. Odgovori na to vprašanje kažejo, da večina nevladnih organizacij, ki programe usposabljanja, izobraževanja in svetovanja potrebuje za potrebe lastne organizacije, takšne programe že izvaja. Za potrebe drugih organizacij programe izobraževanja, usposabljanja in svetovanja izvaja znatno manj organizacij in si jih tudi manj tovrstne programe želi izvajati.

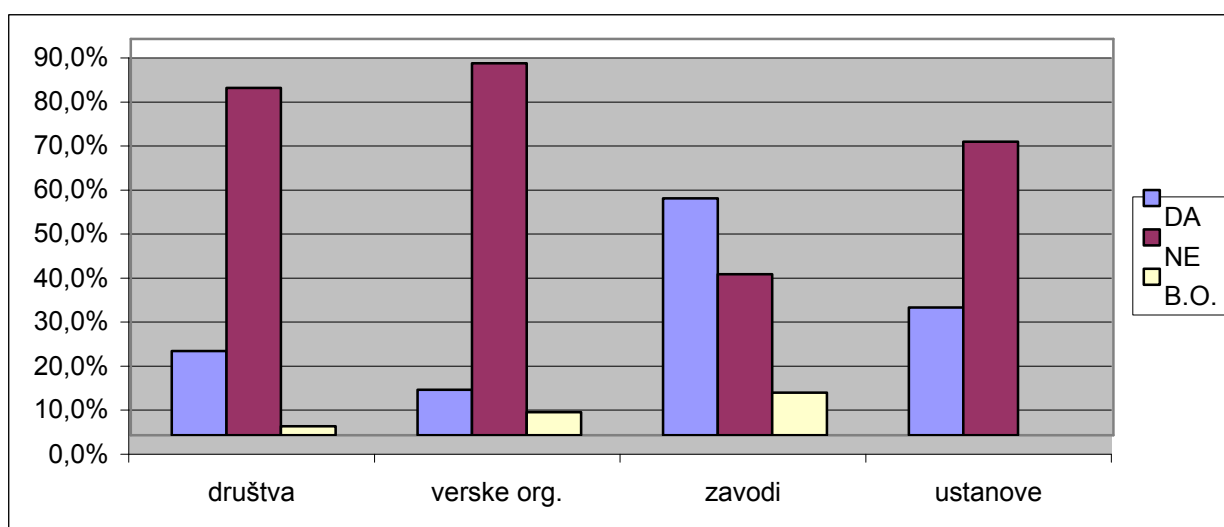
Podrobnejša analiza odgovorov nevladnih organizacij glede na tip organizacij pa pokaže, da se odgovori o sposobnosti in zainteresiranosti za izvajanje programov

usposabljanja, izobraževanja in svetovanja med posameznimi tipi organizacij razlikujejo. Podatki glede na posamezne tipe nevladnih organizacij za posamezne trditve so prikazani v spodnjih grafih.

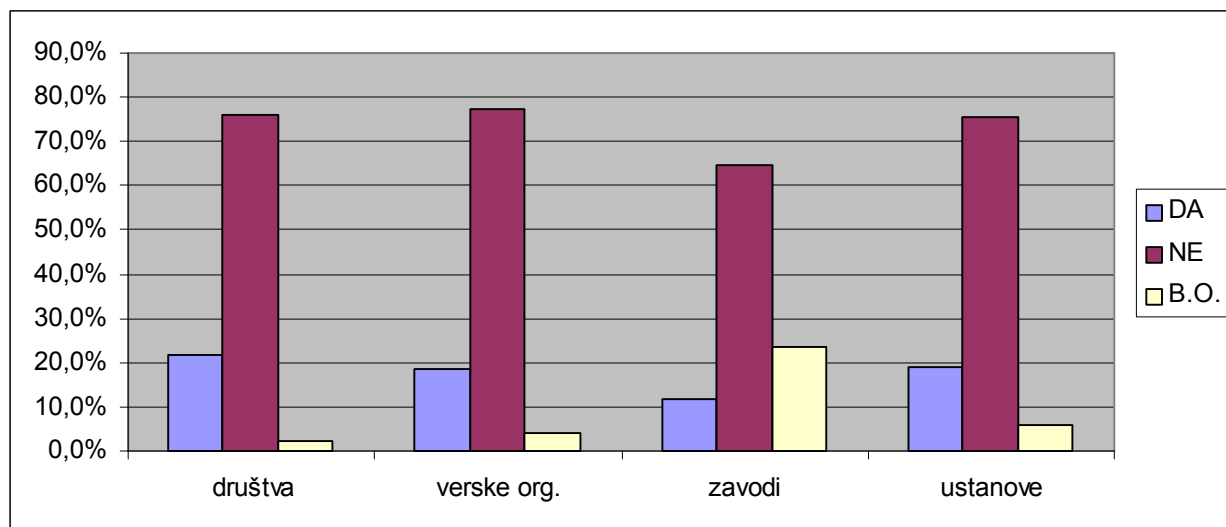
Slika 14: Organizacija programe izobraževanja, usposabljanja in svetovanja že izvaja za potrebe svoje organizacije – glede na tip nevladnih organizacij

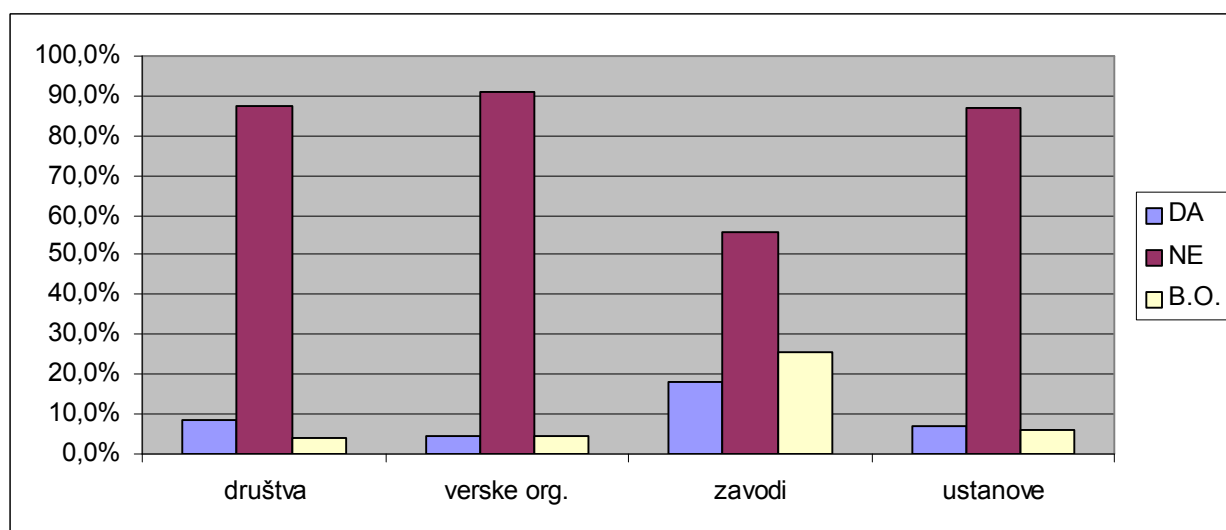
Slika 15: Organizacija programe izobraževanja, usposabljanja in svetovanja že izvaja za potrebe drugih organizacij – glede na tip nevladnih organizacij

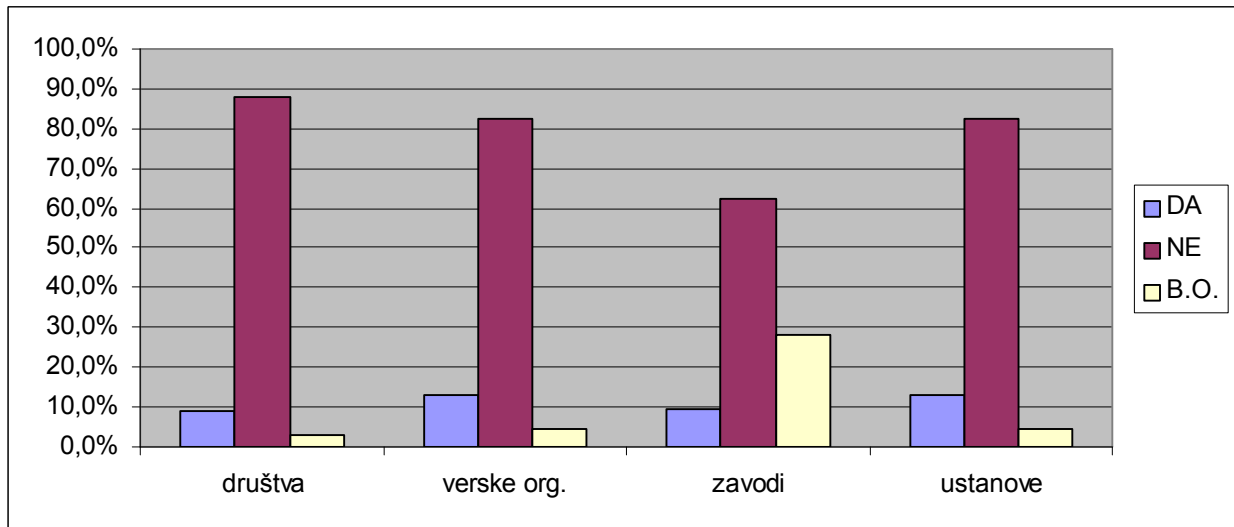
Slika 16: Organizacija programov izobraževanja, usposabljanja in svetovanja ne izvaja, si jih pa želi izvajati za lastne potrebe – glede na tip nevladnih organizacij

Slika 17: Organizacija programov izobraževanja, usposabljanja in svetovanja ne izvaja, si jih pa želi izvajati za potrebe drugih NVO – glede na tip nevladnih organizacij

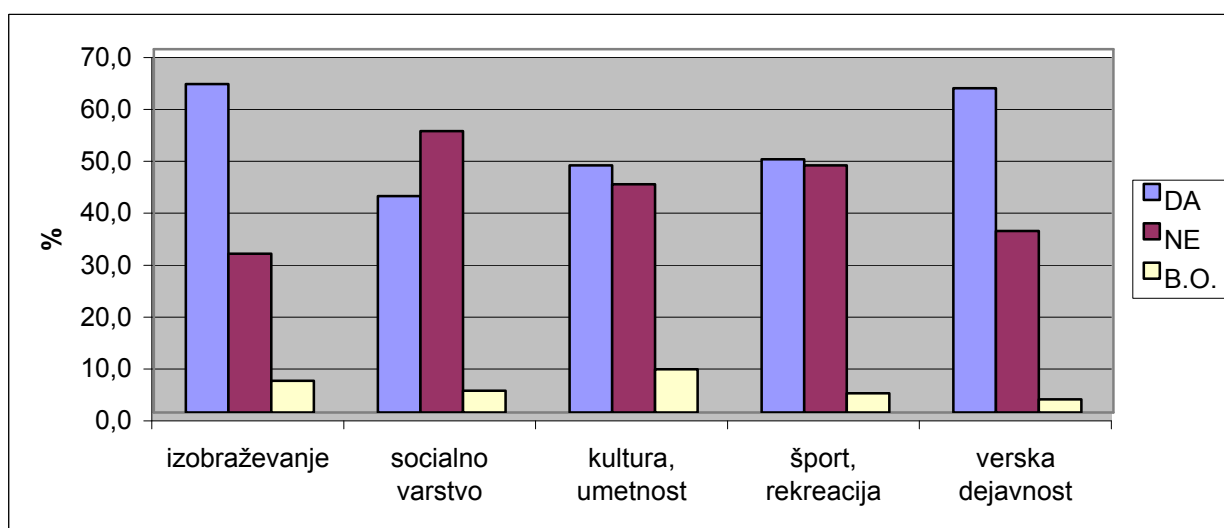
Slika 18: Organizacija programov izobraževanja, usposabljanja in svetovanja ne želi izvajati – glede na tip nevladnih organizacij

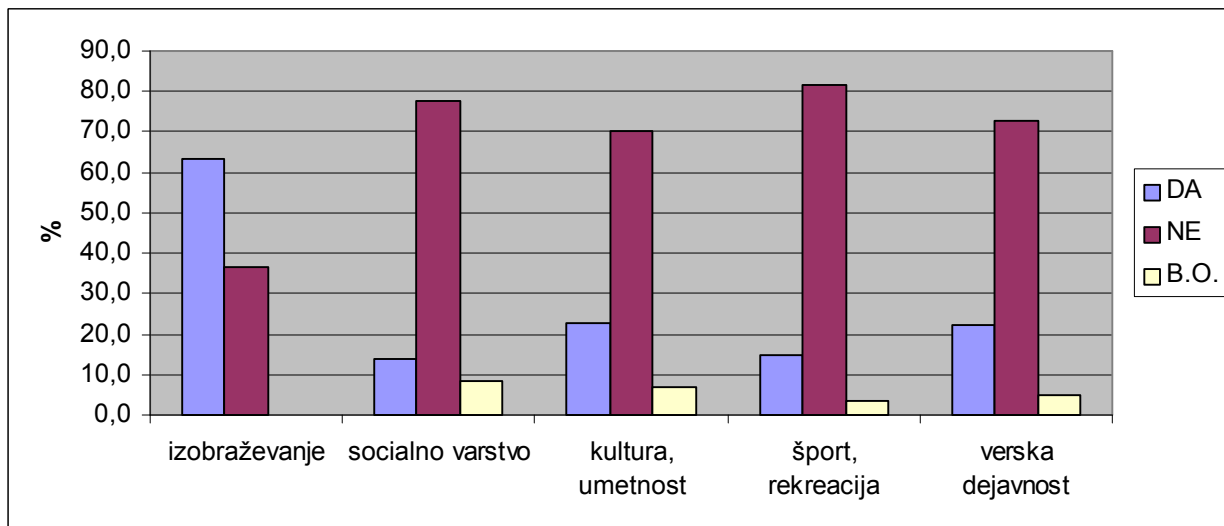
Iz križanja odgovorov na posamezne trditve glede na tip organizacije (društva, verske organizacije, zavodi in ustanove), je razvidno, da več kot polovica društev (55,4%) in zavodov (57,0%) programe usposabljanja, izobraževanja in svetovanja za potrebe lastne organizacije že izvaja, medtem ko tovrstne programe izvaja manj kot polovica verskih organizacij (40,6%) in ustanov (39,1%). Programe usposabljanja, izobraževanja in svetovanja za potrebe drugih organizacij izvaja več kot polovica zavodov (na to trditev je odgovorilo pritrdilno 53,8% izprašanih v zavodih), medtem ko je med drugimi tipi organizacij majhen odstotek takšnih, ki programe usposabljanja, izobraževanja in svetovanja že izvajajo za potrebe drugih organizacij. Med takimi, ki programov še ne izvajajo, si jih pa želijo izvajati za potrebe lastne organizacije je največ društev (21,5%), sledijo ustanove (18,8%) in verske organizacije (18,7%). Od tistih, ki programov še ne izvajajo, si jih pa želijo izvajati za potrebe drugih organizacij pa je največ zavodov (18,3%). Pri drugih tipih organizacij je delež organizacij, ki takšnih programov še ne izvajajo in bi si jih želele izvajati za potrebe drugih organizacij, zelo majhen. Med tistimi, ki si na splošno ne želijo izvajati programov usposabljanja, izobraževanja in svetovanja je največ ustanov (13,0%) in verskih organizacij (12,9%).

Sposobnost in zainteresiranost nevladnih organizacij za izvajanje programov izobraževanja, usposabljanja in svetovanja se poleg posameznih tipov organizacij razlikuje tudi glede na primarno področje delovanja nevladnih organizacij oziroma različne vrste nevladnih organizacij. Podatki so prikazani v spodnji grafih.

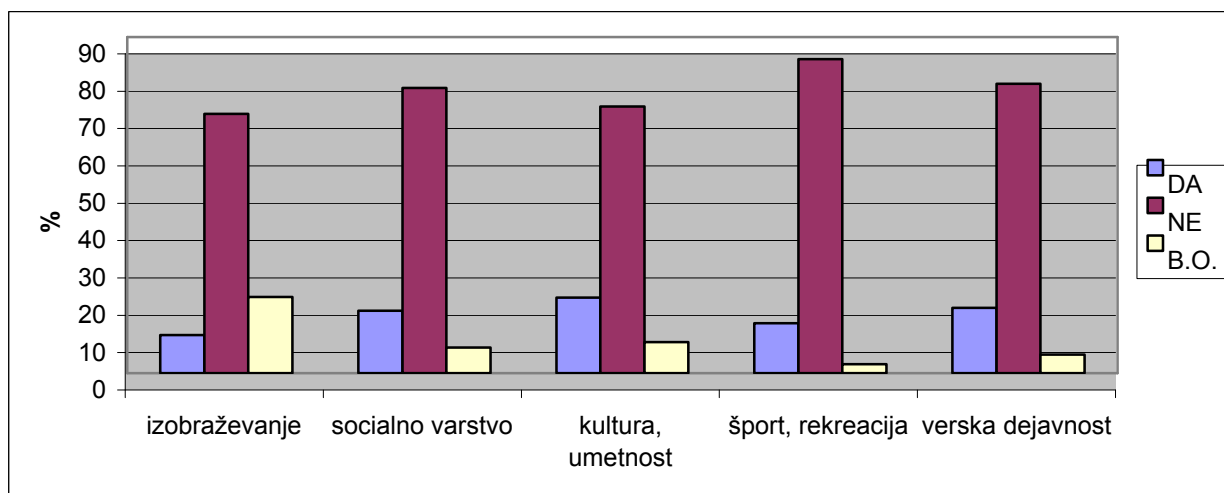
Slika 19: Organizacija programe izobraževanja, usposabljanja in svetovanja že izvaja za potrebe svoje organizacije – glede na področje delovanja nevladnih organizacij

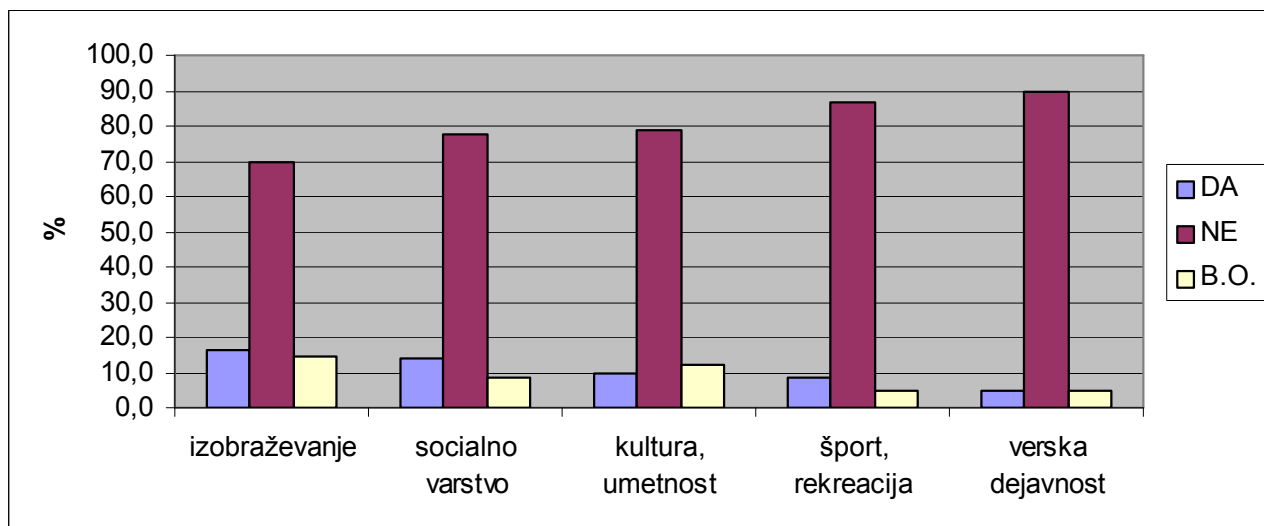
Slika 20: Organizacija programe izobraževanja, usposabljanja in svetovanja že izvaja za potrebe drugih organizacij – glede na področje delovanja nevladnih organizacij

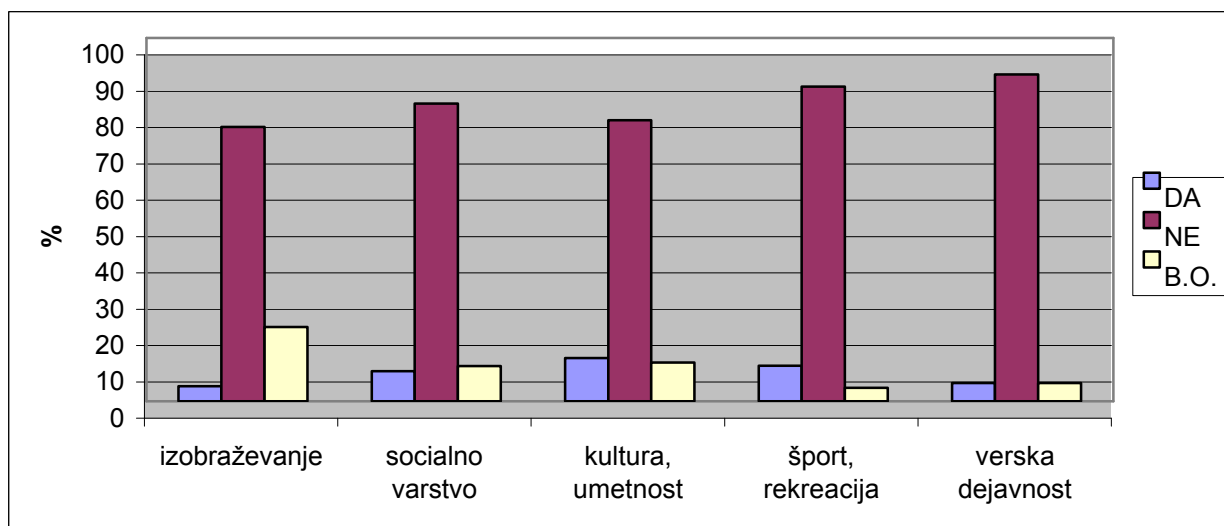
Slika 21: Organizacija programov izobraževanja, usposabljanja in svetovanja ne izvaja, si jih pa želi izvajati za lastne potrebe – glede na področje delovanja nevladnih organizacij

Slika 22: Organizacija programov izobraževanja, usposabljanja in svetovanja ne izvaja, si jih pa želi izvajati za potrebe drugih NVO – glede na področje delovanja nevladnih organizacij

Slika 23: Organizacija programov izobraževanja, usposabljanja in svetovanja ne želi izvajati – glede na področje delovanja nevladnih organizacij

Glede na področje delovanja nevladnih organizacij oziroma posamezne vrste nevladnih organizacij je med organizacijami, ki izobraževanje, usposabljanje in

svetovanje že izvajajo, tako za potrebe svoje organizacije kot za potrebe drugih organizacij, največ takšnih, ki delujejo na področju izobraževanja. To je razumljivo, saj je izobraževanje njihova primarna dejavnost. Med nevladnimi organizacijam, ki delujejo na področju izobraževanja, takšne programe za potrebe svoje organizacije izvaja 63,3% organizacij in enak odstotek organizacij izvaja takšne programe tudi za potrebe drugih organizacij.

Za potrebe svoje organizacije programe usposabljanja, izobraževanja in svetovanja že izvaja tudi velik odstotek nevladnih organizacij, ki delujejo na področju verske dejavnosti (62,5%). V nevladnih organizacijah, ki so aktivne na področju kulture in umetnosti ter športa in rekreacije pa takšne programe za potrebe svoje organizacije izvaja le malo več kot polovica organizacij. V organizacijah na področju kulture in umetnosti 47,6% organizacij, v organizacijah na področju športa in rekreacije pa 48,8% organizacij. Nevladne organizacije, ki delujejo na področju socialnega varstva pa so edine, kjer jih več kot polovica tovrstnih programov za potrebe svoje organizacije še ne izvaja (54,2%).

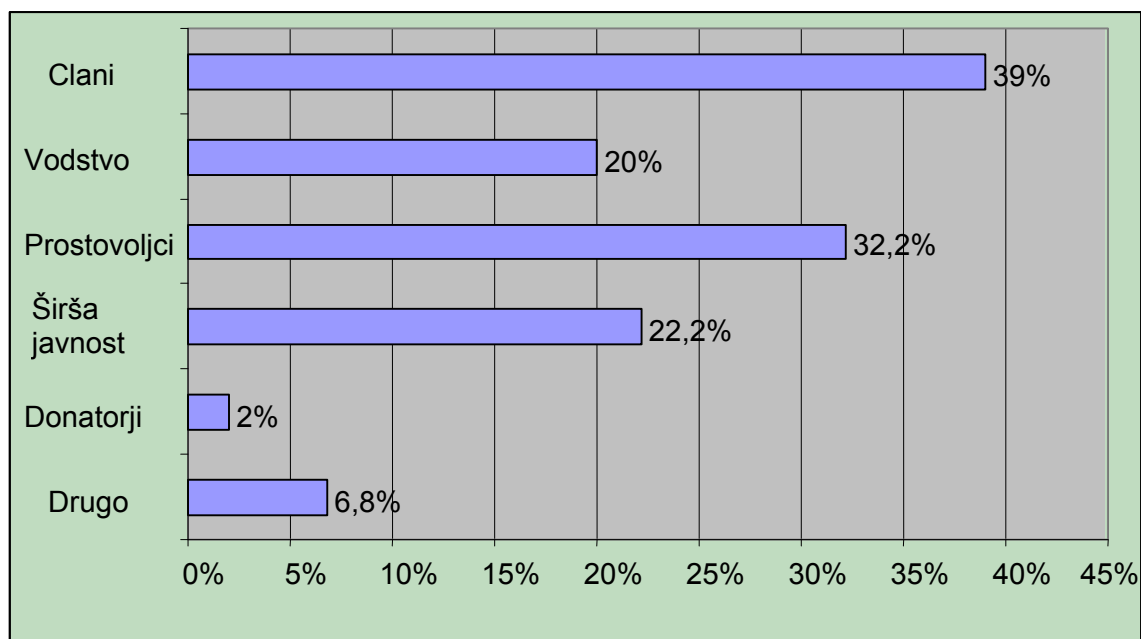
Za potrebe drugih organizacij večina nevladnih organizacij na vseh področjih delovanja (z izjemo izobraževanja) programe usposabljanja, izobraževanja in svetovanja ne izvaja. Tovrstne programe za potrebe drugih organizacij vecinoma izvajajo organizacije na področju izobraževanja. Prav tako si tudi med tistimi organizacijami, ki so na vprašanje, da programov izobraževanja, usposabljanja in svetovanja še ne izvajajo, si pa jih želijo izvajati za potrebe drugih organizacij, največkrat pritrdilno odgovorili ravno v organizacijah, ki delujejo na področju izobraževanja.

Med nevladnimi organizacijami, ki programov usposabljanja, izobraževanja in svetovanja še ne izvajajo, si jih pa želijo izvajati za potrebe lastne organizacije, so največkrat pritrdilno odgovorili v organizacijah na področju kulture in umetnosti, najmanj pa si tovrstne programe želijo izvajati v organizacijah na področju športa in rekreacije.

III. 5. IZOBRAŽEVANJA, IZVEDENA V LETU 2004

V anketi smo povprašali, ali so v organizacijah v letu 2004 tudi dejansko izvedli kako izobraževanje in za katero ciljno skupino. 39% organizacij je organiziralo izobraževanje za svoje clane, 32,2% organizacij je organiziralo izobraževanje za prostovoljce, za vodstva so organizirali izobraževanja v petini organizacij (20%), v dobri petini organizacij pa za širšo javnost (22,2%). Skoraj v nobeni organizaciji niso organizirali izobraževanje za donatorje (2%). Med 6,8% organizacijami, ki so organizirale izobraževanja za druge skupine, se med udeleženci najpogosteje pojavljajo strokovnjaki oziroma strokovno osebje in uporabniki.

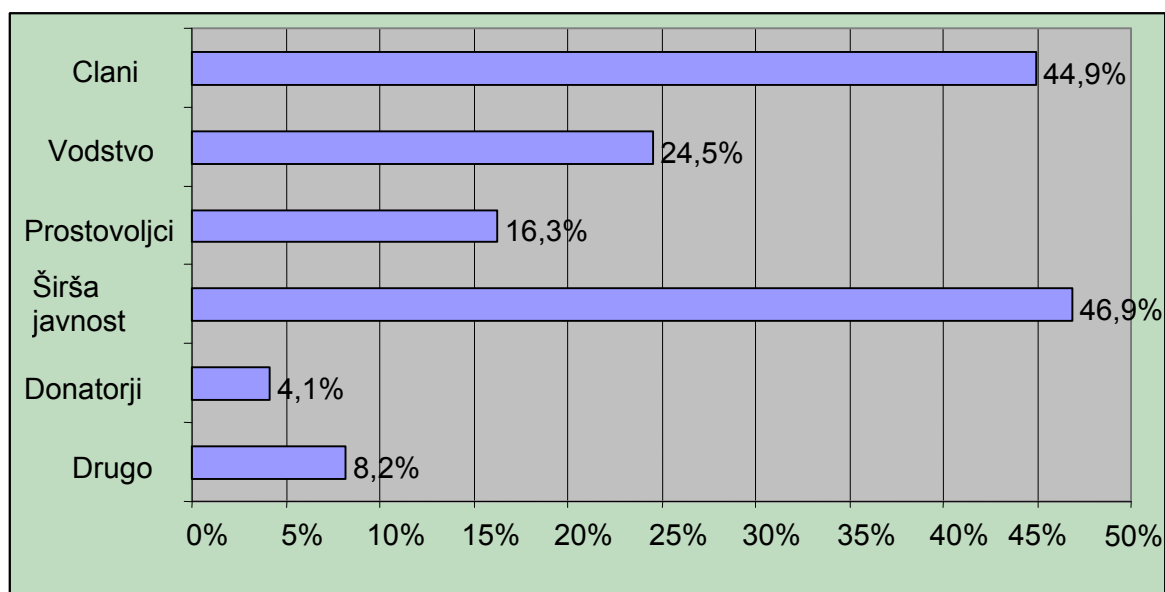
Slika 24: Skupine uporabnikov, za katere so nevladne organizacije v letu 2004 organizirale izobraževanja

Opomba: vsota odstotkov ni 100, ker so nekatere organizacije organizirale izobraževanja za več skupin uporabnikov.

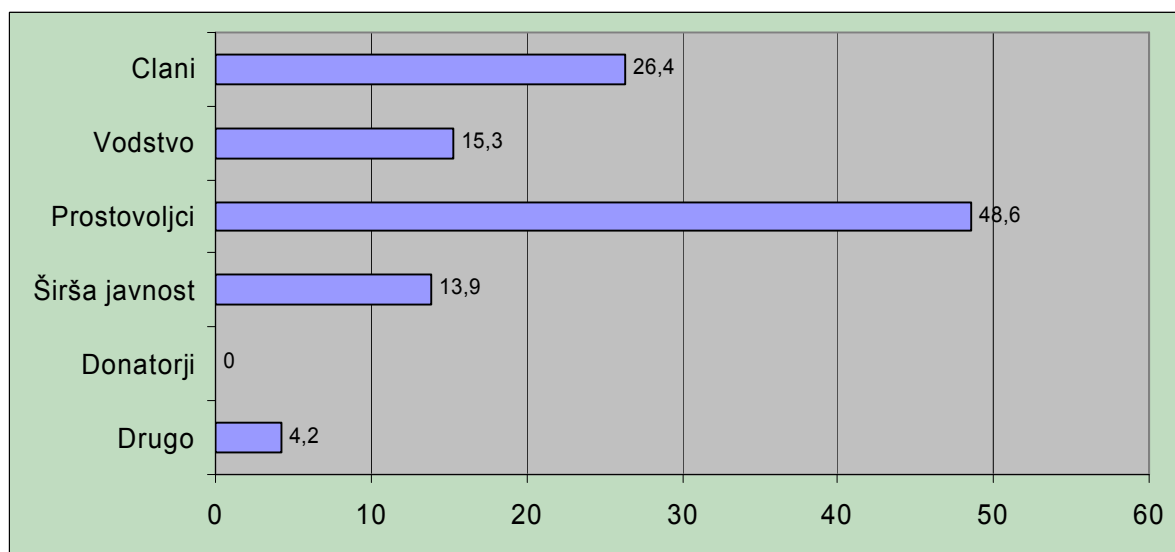
Ce podrobneje pogledamo podatke o organiziranih izobraževanjih v letu 2004 po dejavnostih, se pokažejo določene razlike. Spodnji podatki se nanašajo na področja, ki jih je kot svojo primarno dejavnost oznacilo 40 ali več organizacij v raziskavi.

Slika 25: V letu 2004 so organizirali izobraževanje – primarna dejavnost »IZOBRAŽEVANJE« (49 organizacij)

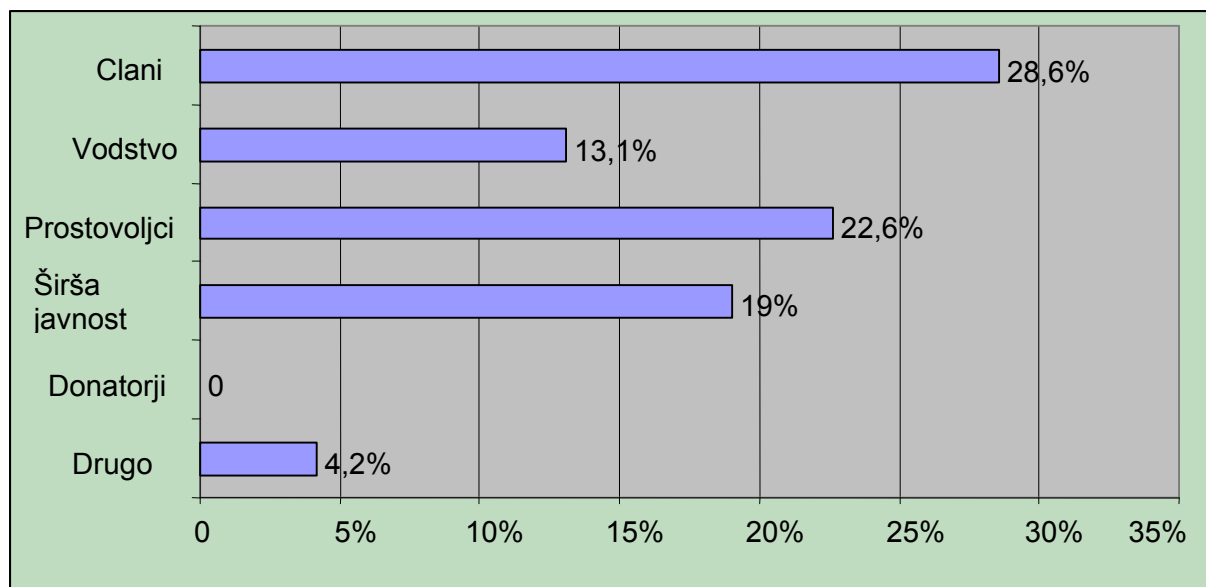
Skoraj polovica nevladnih organizacij s področja izobraževanja je v letu 2004 izvedla izobraževanje za širšo javnost (46,9%). Takoj sledijo usposabljanja za clane (44,9%). Le 4,1% organizacij je izvedlo izobraževanje za donatorje.

Slika 26: V letu 2004 so organizirali izobraževanje – primarna dejavnost »SOCIALNO VARSTVO« (72 organizacij)

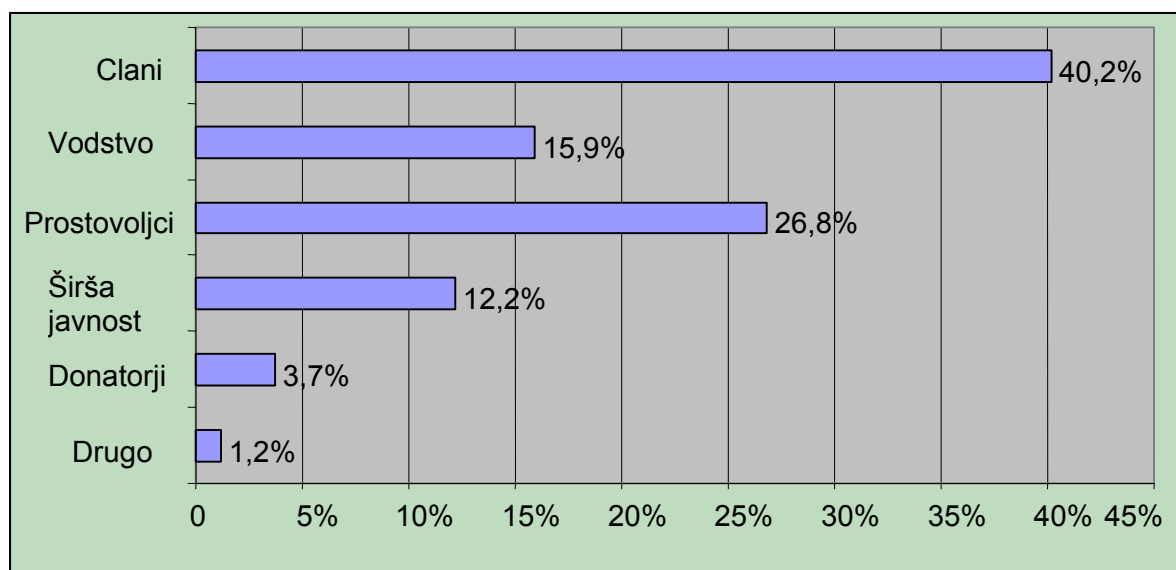
Nevladne organizacije s področja socialnega varstva so v letu 2004 največ izobraževanj izvedle za prostovoljce (48,6%). Sledijo izobraževanja za clane (26,4%). Za donatorje niso izvedli nobenega izobraževanja.

Slika 27: V letu 2004 so organizirali izobraževanje – primarna dejavnost »KULTURA IN UMETNOST« (84 organizacij)

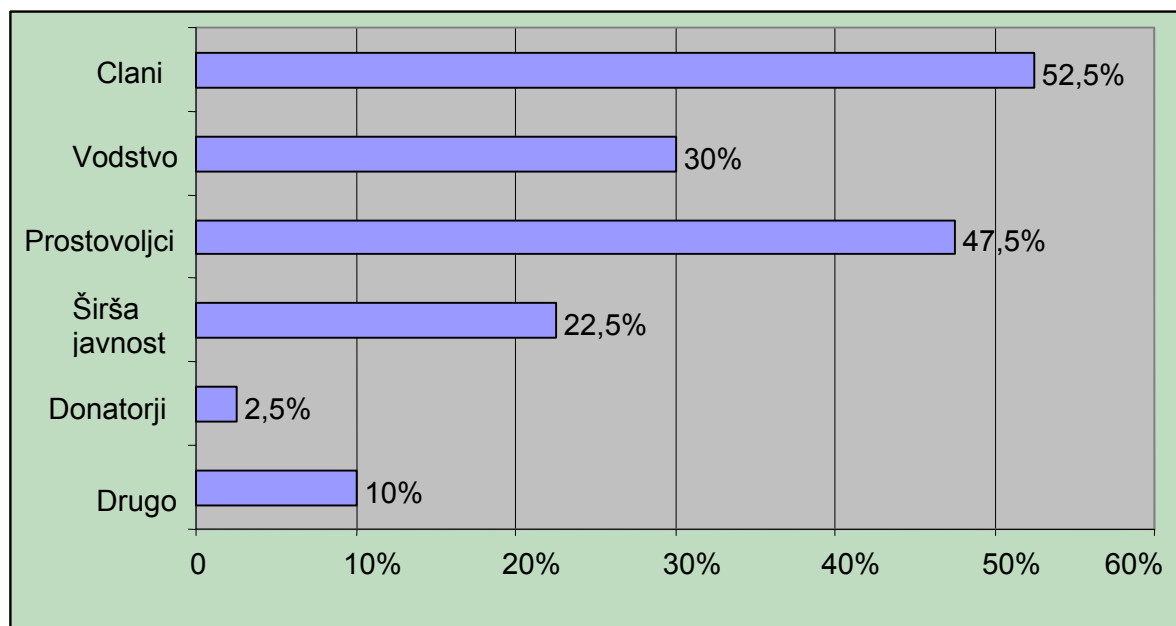
Podobno kot v nevladnih organizacijah s področja socialnega varstva, so tudi v organizacijah s področja kulture in umetnosti leta 2004 vecinoma organizirali izobraževanja za clane in prostovoljce, vendar so deleži organizacij, v katerih so tovrstna izobraževanja organizirali, skoraj za polovico nižja kot v primeru organizacij s področja socialnega varstva.

Slika 28: V letu 2004 so organizirali izobraževanje – primarna dejavnost »ŠPORT IN REKREACIJA« (82 organizacij)

Skoraj polovica organizacij s področja športa in rekreacije je izvedla izobraževanja za clane (40,2%), sledijo izobraževanja za prostovoljce (26,8%). V malo organizacijah, pa vendar nad skupnim povprečjem, so organizirali izobraževanja za donatorje (3,7%).

Slika 29: V letu 2004 so organizirali izobraževanje – primarna dejavnost »VERSKA DEJAVNOST« (40 organizacij)

V organizacijah z versko dejavnostjo so bili leta 2004 zelo aktivni pri izobraževanju članov, saj so ta izobraževanja organizirali v več kot polovici organizacij (52,5%). Ravno tako so skoraj v polovici organizacij izvedli tudi izobraževanje za prostovoljce (47,5%). Med vsemi organizacijami z izbranih področij imajo tudi najvišji delež takih, ki so leta 2004 organizirale izobraževanja za vodstvo (30%).

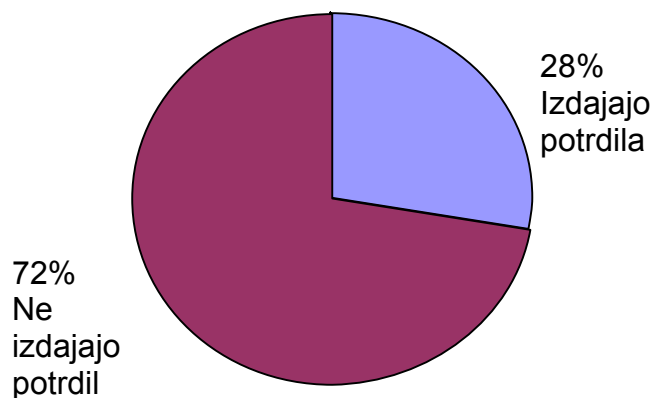
Kot kažejo grafi, so bili tudi na posameznih področjih z največjim numerusom organizacij, leta 2004 najpogostejši udeleženci izobraževanj clani in prostovoljci. Nevladne organizacije, katerih primarno področje je ravno izobraževanje, med izbranimi področji v letu 2004 izstopajo predvsem kar se tice izobraževanja širše javnosti. Nevladne organizacije s področja socialnega varstva in verskih dejavnosti pa imajo največji delež takih, ki so izobraževali prostovoljce.

Ob križanju spremenljivk »izvedeno izobraževanje v letu 2004« in »tip organizacije«, vidimo, da je med tremi tipi organizacij več takih, ki v letu 2004 niso organizirali nobenega izobraževanja – 41,5% ustanov, 56,3% društev s področja kulture, 52,9% društev s področja razvoja lokalne skupnosti.

III. 6. POTRDILA O OPRAVLJENEM IZOBRAŽEVANJU

V dobri četrtini organizacij (27,9%) izdajo udeležencem izobraževanj potrdilo o izobraževanju.

Slika 30: Ali izdajate potrdila vključenim v izobraževanja?

V največji meri izdajajo potrdila o opravljenem izobraževanju v nevladnih organizacijah s področja izobraževanja, kar je razumljivo, saj je to njihova primarna dejavnost. Sledijo organizacije s področja športa in rekreacije. Med vsemi izbranimi področji, najmanj izdajajo potrdila na področju kulture in umetnosti.

IV. SKLEP

Na podlagi prikazanih podatkov o usposabljanju in izobraževanju v nevladnih organizacijah lahko zaključimo, da se vsi tipi nevladnih organizacij v največji meri udeležujejo programov usposabljanj in izobraževanj, ki so povezani s primarno dejavnostjo organizacije (60%). Najmanj nevladnih organizacij, zgolj 15%, se jih udeležuje izobraževanj in usposabljanj, ki sodijo v programe izobraževanj za upravljanje, kar pomeni usposabljanje za projektno vodenje in finančno upravljanje. Tudi v izražanju želja po posameznih vrstah izobraževanj in usposabljanj se je potrdilo, da so najbolj zaželeno teme ravno tiste, ki so povezane z izvajanjem osnovne dejavnosti organizacij. Najmanjši interes pa nevladne organizacije kažejo za usposabljanja s področja upravljanja.

Glede na tip nevladnih organizacij je razvidno, da so najpogostejši udeleženci vseh vrst usposabljanj in izobraževanj predvsem zavodi, v nekoliko manjši meri pa tudi ustanove. Društva, ki predstavljajo dalec najvišji delež med nevladnimi organizacijami (95%), se v visokem deležu udeležujejo predvsem usposabljanj in izobraževanj, povezanih z njihovo osnovno dejavnostjo, medtem ko se drugih vrst izobraževanj in usposabljanj udeležujejo v bistveno manjši meri. Višja stopnja udeležbe v drugih vrstah izobraževanj in usposabljanj (projektno vodenje, priprava projektov, finančno upravljanje), se je pokazala zgolj pri društvih s področja socialnega varstva in zdravstva ter pri društvih s področja požarnega varstva. Med vsemi tipi organizacij so se usposabljanj in izobraževanj najredkeje udeleževale verske organizacije.

Glede na izražene interese po vrstah izobraževanj, se nevladne organizacije med seboj razlikujejo v manjši meri kot po tem, koliko so se jih v preteklosti dejansko udeleževale. Najbolj želena oblika izobraževanja in usposabljanja so programi, ki so povezani z osnovno dejavnostjo, ki jo izvajajo nevladne organizacije. Nekoliko intenzivneje so nevladne organizacije izražale tudi željo po izobraževanju in usposabljanju za pridobivanje praktičnih znanj, upravljanje s cloveškimi viri ter za pripravo projektov. Najmanjšo željo pa so izražale po izobraževanju in usposabljanju za projektno vodenje in finančno upravljanje.

Želje po usposabljanju in izobraževanju v največji meri izražajo zavodi in ustanove, med društvi tista, ki delujejo na področju zdravstva in socialnega varstva ter društva, ki delujejo na področju poslovnega in interesnega združevanja. Glede na izražene želje po izobraževanju pa le-te najmanj izražajo verske organizacije.

Nevladne organizacije tudi v največji meri izvajajo programe usposabljanja in izobraževanj, ki, so povezana z njihovo primarno dejavnostjo. Podrobnejša analiza rezultatov raziskave glede na tip nevladnih organizacij pokaže, da so na splošno pri izvajanju programov usposabljanja in izobraževanja najbolj aktivni zavodi. Ti so najbolj aktivni glede na vse vrste izobraževanja v nevladnih organizacijah in programe usposabljanja in izobraževanja za razliko od ostalih tipov nevladnih organizacij v veliki meri izvajajo ne le za potrebe lastne organizacije, temveč tudi za potrebe drugih organizacij. Medtem ko je pri ostalih tipih nevladnih organizacij izobraževanje in usposabljanje vecinoma omejeno na vsebine povezane z dejavnostjo organizacije in potrebe lastne organizacije.

Ciljna skupina katerim je izobraževanje in usposabljanje v nevladnih organizacij namenjeno so predvsem njihovi člani in prostovoljci, kar potrjujejo tudi podatki o dejansko izvedenih izobraževanjih in usposabljanjih v letu 2004. V nevladnih organizacijah je izobraževanje in usposabljanje vecinoma neformalne narave, saj velika vecina nevladnih organizacij udeležencem izobraževanja in usposabljanja ne izdaja potrdil. Najprimernejši način usposabljanja in izobraževanja v nevladnih organizacijah se predstavnikom nevladnih organizacij zdi izobraževanje in usposabljanje izven delovnega časa in sicer v obliki vikend seminarjev.

Nevladne organizacije na splošno izražajo željo po vseh vrstah usposabljanja in izobraževanja za potrebe lastnih organizacij, predvsem za izvajanje dejavnosti organizacije, zato bi bilo smiselno nevladnim organizacijam ponuditi čim več možnosti za tovrstna izobraževanja, ki bi potekali v obliki vikend seminarjev.

V. LITERATURA IN VIRI

Royse, David; Tyer, Bruce A. (1996): Program Evaluation (An introduction); second edition. Nelson-Hall Publishers, Chicago.

Sagadin, Janez (2003): Statisticne metode za pedagoge, Maribor: Obzorja.

Salomon, Lester M.; Anheier, Helmut K. (1996): The International Classification of Nonprofit Organizations: ICNPO-Revision. The Johns Hopkins University.

Kolaric, Z., Crnak-Meglic, A., Vojnovic, M. (2002): *Zasebne neprofitno-volonterske organizacije v mednarodni perspektivi*, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.

Taškar, Jana (2005): Novi zakon o društvih: Brez revolucionarnih novosti. Delo, 5.5.2005

PRILOGA I – TABELE

Tabela 5: Vsebine, za katere so se v zadnjih petih letih dodatno usposabljali in izobraževali v različnih tipih nevladnih organizacij

<i>Vrsta izobraževanja/tip organizacije</i>	<i>Društva</i>	<i>Verske organizacije</i>	<i>Zavodi</i>	<i>Ustanove</i>	<i>Skupaj</i>
Projektno vodenje	10,8	11,6	32,3	20,3	15,9
Priprava projektov	17,5	11,6	32,3	24,6	19,3
Financno upravljanje	17,1	7,1	28	14,5	15,6
Upravljanje s cloveškimi viri	12,4	22,6	29	27,5	19,7
Usposabljanje in izobraževanje povezano z izvajanjem dejavnosti	62,5	54,2	69,9	49,3	59,7
Prakticna znanja (tuji jeziki, racunalništvo, racunovodstvo, pravni zakoni...)	24,3	12,3	46,2	26,1	25,1

Tabela 6: Vsebine, za katere so se v zadnjih petih letih dodatno usposabljali in izobraževali v društvih, glede na področje njihovega delovanja

Vrsta izobraževanja	Društva glede na dejavnost								
	Kultura, umetnost	Šport, rekreacija	Zdravstvo, socialno varstvo	Varstvo okolja, živali	Razvoj lokalne skupnosti	Poslovno, interesno združevanje	Požarno varstvo	Drugo	Skupaj
Projektno vodenje	4,9	6,9	23,8	13	4,3	13,3	18,2	23,1	15,9
Priprava projektov	9,8	6,9	38,1	26,1	34,8	20	13,6	23,1	19,3
Finančno upravljanje	7,3	18,1	28,6	21,7	21,7	11,1	22,7	11,5	15,6
Upravljanje s cloveškimi viri	4,9	9,7	19	13	8,7	11,1	27,3	23,1	19,7
Usposabljanje in izobraževanje povezano z izvajanjem dejavnosti	53,7	58,3	71,4	78,3	73,9	42,2	100	53,8	59,7
Prakticna znanja (tuji jeziki, racunalništvo, racunovodstvo, pravni zakoni...)	19,5	15,3	33,3	26,1	21,7	35,6	31,8	30,8	25,1

Tabela 7: Želja po vrstah izobraževanja glede na tip NVO in glede na področje delovanja društev

<i>Tip organizacije/želja po vrsti izobraževanja</i>	<i>Projektno vodenje</i>	<i>Pripravo projektov</i>	<i>Financno upravljanje</i>	<i>Upravljanje s cloveškimi viri</i>	<i>Usposabljanje in izobraževanj, povezano z izvajanjem dejavnosti</i>	<i>Prakticna znanja</i>
Društva	3,02	3,40	3,29	3,45	4,17	3,45
Verske organizacije	2,88	3,12	2,73	3,64	3,94	3,21
Zavodi	3,63	3,70	3,39	3,36	4,52	3,89
Ustanove	3,70	3,67	3,17	3,38	4,06	3,40
Skupaj	3,24	3,45	3,19	3,45	4,16	3,55
Kultura, umetnost	2,27	2,68	3,28	3,13	4,13	3,56
Šport, rekreacija	3,13	3,45	3,26	3,46	4,14	3,58
Zdravstvo, socialno varstvo	3,5	3,88	3,43	3,87	4,14	4,07
Varstvo okolja, živali	2,8	3,25	2,9	2,63	4,11	3,9
Razvoj lokalne Skupnosti	3,13	3,52	3,27	3,5	4,15	3,47
Posl., interesno združevanje	3,4	3,58	3,56	3,67	3,94	3,32
Požarno varstvo	3,14	3,29	3	3,6	4,65	3,2
Drugo	3,25	3,76	3,21	3,08	4	3,76

Tabela 8: Sposobnost in zainteresiranost nevladnih organizacij za izvajanje programov izobraževanja, usposabljanja in svetovanja

	<i>DA</i>	<i>NE</i>	<i>B.O.</i>
Naša organizacija te programe že izvaja za potrebe svoje organizacije.	49,4%	46,4%	4,2%
Naša organizacija te programe že izvaja za potrebe drugih organizacij.	23,4%	72,4%	4,2%
Naša organizacija ne izvaja teh programov, si jih pa želi izvajati za lastne potrebe.	18,8%	74,6%	6,6%
Naša organizacija ne izvaja teh programov, si jih pa želi izvajati za potrebe drugih NVO.	8,8%	83,6%	7,6%
Naša organizacija ne želi izvajati tovrstnih programov.	10,8%	81,7%	7,5%

Tabela 9: Sposobnost in zainteresiranost društev za izvajanje programov izobraževanja, usposabljanja in svetovanja

	<i>DA</i>	<i>NE</i>	<i>B.O.</i>
Naša organizacija te programe že izvaja za potrebe svoje organizacije.	55,4%	42,6%	2,0%
Naša organizacija te programe že izvaja za potrebe drugih organizacij.	19,1%	78,9%	2,0%
Naša organizacija ne izvaja teh programov, si jih pa želi izvajati za lastne potrebe.	21,5%	76,1%	2,4%
Naša organizacija ne izvaja teh programov, si jih pa želi izvajati za potrebe drugih NVO.	8,4%	87,6%	4,0%
Naša organizacija ne želi izvajati tovrstnih programov.	9,2%	88,0%	2,8%

Tabela 10: Sposobnost in zainteresiranost verskih organizacij za izvajanje programov izobraževanja, usposabljanja in svetovanja

	<i>DA</i>	<i>NE</i>	<i>B.O.</i>
Naša organizacija te programe že izvaja za potrebe svoje organizacije.	40,6%	55,5%	3,9%
Naša organizacija te programe že izvaja za potrebe drugih organizacij.	10,3%	84,5%	5,2%
Naša organizacija ne izvaja teh programov, si jih pa želi izvajati za lastne potrebe.	18,7%	77,4%	3,9%
Naša organizacija ne izvaja teh programov, si jih pa želi izvajati za potrebe drugih NVO.	4,5%	91,0%	4,5%
Naša organizacija ne želi izvajati tovrstnih programov.	12,9%	82,6%	4,5%

Tabela 11: Sposobnost in zainteresiranost zavodov za izvajanje programov izobraževanja, usposabljanja in svetovanja

	<i>DA</i>	<i>NE</i>	<i>B.O.</i>
Naša organizacija te programe že izvaja za potrebe svoje organizacije.	57,0%	31,2%	11,8%
Naša organizacija te programe že izvaja za potrebe drugih organizacij.	53,8%	36,6%	9,7%
Naša organizacija ne izvaja teh programov, si jih pa želi izvajati za lastne potrebe.	11,8%	64,5%	23,7%
Naša organizacija ne izvaja teh programov, si jih pa želi izvajati za potrebe drugih NVO.	18,3%	55,9%	25,8%
Naša organizacija ne želi izvajati tovrstnih programov.	9,7%	62,4%	28,0%

Tabela 12: Spodobnost in zainteresiranost ustanov za izvajanje programov izobraževanja, usposabljanja in svetovanja

	DA	NE	B.O.
Naša organizacija te programe že izvaja za potrebe svoje organizacije.	39,1%	56,5%	4,3%
Naša organizacija te programe že izvaja za potrebe drugih organizacij.	29,0%	66,7%	0,0%
Naša organizacija ne izvaja teh programov, si jih pa želi izvajati za lastne potrebe.	18,8%	75,4%	5,8%
Naša organizacija ne izvaja teh programov, si jih pa želi izvajati za potrebe drugih NVO.	7,2%	87,0%	5,8%
Naša organizacija ne želi izvajati tovrstnih programov.	13,0%	82,6%	4,3%

Tabela 13: Spodobnost in zainteresiranost nevladnih organizacij za izvajanje programov izobraževanja, usposabljanja in svetovanja glede na področje delovanja organizacij

V %	izobraževanje			socialno varstvo			kultura, umetnost			šport, rekreacija			verska dejavnost		
	DA	NE	B.O.	DA	NE	B.O.	DA	NE	B.O.	DA	NE	B.O.	DA	NE	B.O.
že izvaja za lastne potrebe	63,3	30,6	6,1	41,7	54,2	4,2	47,6	44,0	8,3	48,8	47,6	3,7	62,5	35,0	2,5
že izvaja za potrebe drugih	63,3	36,7	0,0	13,9	77,8	8,3	22,6	70,2	7,1	14,6	81,7	3,7	22,5	72,5	5,0
ne izvaja, želi za lastne potrebe	10,2	69,4	20,4	16,7	76,4	6,9	20,2	71,4	8,3	13,4	84,1	2,4	17,5	77,5	5,0
ne izvaja, želi za potrebe drugih	16,3	69,4	14,3	13,9	77,8	8,3	9,5	78,6	11,9	8,5	86,6	4,9	5,0	90,0	5,0
ne želi izvajati	4,1	75,5	20,4	8,3	81,9	9,7	11,9	77,4	10,7	9,8	86,6	3,7	5,0	90,0	5,0

Tabela 14: Ali izdajate potrdila o opravljenem izobraževanju?

Področje	Da	Ne
Izobraževanje	65%	35%
Socialno varstvo	22%	78%
Kultura in umetnost	14%	86%
Šport in rekreacija	34%	66%
Verska dejavnost	22%	8%

**PRILOGA II – VPRAŠANJA IZ ANKETE, KI SO POVEZANA Z
USPOSABLJANJEM IN IZOBRAŽEVANJEM V NEVLADNIH ORGANIZACIJAH
(V34-V39)**

34. Za katere vsebine ste se v vaši organizaciji v zadnjih petih letih dodatno usposabljali in izobraževali? (Možnih je več odgovorov)

	Da	Ne	
a.Projektno vodenje	1	0	
b.Priprava projektov	1	0	
c.Financno upravljanje	1	0	
d.Upravljanje s cloveškimi viri	1	0	
e.Usposabljanje in izobraževanje, povezano z izvajanjem dejavnosti	1	0	
f.Prakticna znanja (tuji jeziki, racunalništvo, racunovodstvo, pravni zakoni)	1	0	
g.Drugo, kaj.....	1	0	

35. V kolikšni meri se želite izobraževati za navedene vsebine?

	Si ne želimo	Si želimo v zelo mali meri	Si želimo v mali meri	Si želimo srednje	Si želimo v veliki meri	Si želimo v zelo veliki meri	
a.Projektno vodenje	0	1	2	3	4	5	
b.Priprava projektov	0	1	2	3	4	5	
c.Financno upravljanje	0	1	2	3	4	5	
d.Upravljanje s cloveškimi viri	0	1	2	3	4	5	
e.Usposabljanje in izobraževanje, povezano z izvajanjem dejavnosti	0	1	2	3	4	5	
f.Prakticna znanja (tuji jeziki, racunalništvo, racunovodstvo, pravni zakoni)	0	1	2	3	4	5	
g.Drugo, kaj.....	0	1	2	3	4	5	

36. Kakšen način usposabljanja in izobraževanja bi bil najbolj primeren za vašo organizacijo?
(Možen je le en odgovor)

1. Klasično izobraževanje v času delavnika
2. Vikend seminarji
3. Seminarji v popoldanskem času
4. Svetovanje v vaši organizaciji
5. Drugo, kaj

37. Ali je vaša organizacija sposobna ali zainteresirana izvajati programe izobraževanja, usposabljanja in svetovanja?
(Možnih je več odgovorov)

	Da	Ne	
a.Naša organizacija te programe že izvaja za potrebe svoje organizacije	1	0	
b.Naša organizacija te programe že izvaja za potrebe drugih organizacij	1	0	
c.Naša organizacija ne izvaja teh programov, si jih pa želi izvajati za lastne potrebe	1	0	
d.Naša organizacija ne izvaja teh programov, si jih pa želi izvajati za potrebe drugih NVO	1	0	
e.Naša organizacija ne želi izvajati tovrstnih programov	1	0	
f.Drugot, kaj.....	1	0	

38. Ali ste v vaši organizaciji v letu 2004 organizirali izobraževanje za:
(Možnih je več odgovorov)

	Da	Ne	
a.Clane	1	0	
b.Vodstvo	1	0	
c.Prostovoljce	1	0	
d.Donatorje	1	0	
e.Širšo javnost	1	0	
f.Drugo, kaj.....	1	0	

39. Ali praviloma izdajate potrdila tistim, ki so vključeni v izobraževanje?

1. Da
2. Ne

PRILOGA III – VPRAŠANJE 36, odgovori pod »drugo«

Najprimernejši način usposabljanja in izobraževanja

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	614	93,5	93,5	93,5
še ne vedo	1	0,2	0,2	93,6
študij na daljavo	1	0,2	0,2	93,8
internet	1	0,2	0,2	93,9
izobraževanje ob delu	1	0,2	0,2	94,1
komb. vikend sem. in popol. cas	1	0,2	0,2	94,2
kombinacija vsega	1	0,2	0,2	94,4
kot upokojenka je fleksibilna	1	0,2	0,2	94,5
letna mednarodna srečanja	1	0,2	0,2	94,7
likovne delavnice	1	0,2	0,2	94,8
ne želi si izobraževanja	1	0,2	0,2	95
ne želijo	1	0,2	0,2	95,1
ne želijo se izobraževati	1	0,2	0,2	95,3
ne želimo	1	0,2	0,2	95,4
ne bodo se izobraževali	1	0,2	0,2	95,6
ne potrebujemo	1	0,2	0,2	95,7
ne vem	1	0,2	0,2	95,9
ni zaživela, se ne bode	1	0,2	0,2	96
nimajo interesa	1	0,2	0,2	96,2
niso zainteresirani	1	0,2	0,2	96,3
nic	2	0,3	0,3	96,7
nic ne pride v poštev	1	0,2	0,2	96,8
nic od naštetega	1	0,2	0,2	97
nic od navedenega	1	0,2	0,2	97,1
nobena oblika	1	0,2	0,2	97,3
org. miruje, ne bodo se izobr.	1	0,2	0,2	97,4
org. si ne želi izobraževanja	1	0,2	0,2	97,6
pevske vaje v večernem casu	1	0,2	0,2	97,7
samostojno učenje	1	0,2	0,2	97,9
se ne želijo izob.	1	0,2	0,2	98
se ne želijo izobraževati	2	0,3	0,3	98,3
se ne bodo	2	0,3	0,3	98,6
se ne izobraž prek te org	1	0,2	0,2	98,8
seminarji	1	0,2	0,2	98,9
seminarji v dopoldanskem casu	1	0,2	0,2	99,1
seminarji, predavanja	1	0,2	0,2	99,2
tedenski seminarji z gosti-pro	1	0,2	0,2	99,4
teorija in praksa povezana	1	0,2	0,2	99,5
tečaj računalništva	1	0,2	0,2	99,7
univ.za tretje življ.obdobje	1	0,2	0,2	99,8
vaje v pop./vecernem casu	1	0,2	0,2	100
Total	657	100	100	